

BYGNINGSARBEIDEREN

Nr. 4-2009, 7. årgang • Utgitt av Oslo Bygningsarbeiderforening • e-post: post@bygningsarbeider.no

Returadresse: Møllergata 24 • 0179 Oslo

SEIER i Selvaagsaken

s. 10-11

Aktuelt

Tariffavtale i
Jobzone

Minstelønna
må opp

Siste i
Ansgar-saken

Dårlig fallsikring
er utbredt

Leder

Billigsalg!

Petter Vellesen

For å motvirke finanskrisa satte den rødgrønne regjeringa i gang en tiltakspakke som blant annet inneholdt mange byggeprosjekter i offentlig regi. Dette har de også fulgt opp i statsbudsjettet for 2010. Det er bra! Dette fører til hardt tiltrengte arbeidsplasser i en pressa byggenæring. Etter en viss tregheit i systemet begynner disse offentlige byggene nå å komme ut på anbud og settes i gang. Da ser vi hva som ikke er bra. Alt for mange av disse jobbene går til bedrifter som neppe kan kalles seriøse, bedrifter uten tariffavtale, med lave lønninger og med få eller ingen faste ansatte.

Hvorfor er det slik? Jo, fordi det fokuseres alt for mye på laveste pris. De offentlige byggherrene er bundet opp av loven om offentlige anskaffelser, som har som hovedregel at den laveste prisen skal foretrekkes, og mange tolker loven unødige strengt. I følge ryktene ligger de tradisjonelle entreprenørene skyhøyt over konkurrentene i anbudskonkurransen om de offentlige oppdragene. I tillegg har det vært en tendens til å splitte opp kontraktene i mange mindre enheter. En slik praksis vil uvegerlig føre til sosial dumping, lønnspress og angrep på opparbeidde rettigheter.

Men selv om vi bygningsarbeidere føler lønns- og arbeidsforholdene trua behøver vi ikke å «be for vår syke mor» for å være i mot en slik anskaffelsespraksis. Selv om arbeidslønna og materialkostnadene skulle være de samme, vil allikevel de «useriøse» stikke av med jobbene. De entreprenørene og byggmestrene som vil utvikle seg selv og bransjen gjennom å investere i forskning og utvikling, fagopplæring, skoleing og etterutdanning har naturligvis kostnader forbundet med dette. Noen av disse kostnadene må selvsagt legges på kunden. Dermed vil altså de som ikke har slike kostnader, og som ikke har interesse av å drive bransjen framover, vinne i konkurransen. Dermed vil bygge-

bransjen forvitte og ta mange steg bakover i stedet for å utvikle seg. Dette gjelder forresten selvsagt ikke bare byggebransjen, men alle bransjer som leverer varer og tjenester til stat og kommuner. Vi skulle tro at det offentlige ikke var interessert i en slik utvikling, men praksisen deres tyder på noe annet.

Vi våger også å påstå at den nåværende anbudspraksisen ikke nødvendigvis fører til at disse varene og tjenestene til sjuende og sist virkelig blir billigere. Vi har sett nok av offentlige byggeskandaler til å hevde dette. Budsjettoverskridelser og dårlig kvalitet virker nesten som regelen snarere enn unntaket. Man behøver ikke å ha fulgt så veldig nøye med for å se at en del byggefirmaer nærmest har som forretningsidé å basere seg på at det blir endringer og omgjøringer underveis, slik at det kan skrives timer og etterfaktureres. For slike firmaer blir dårlig gjennomførte prosjekter den rene gullgruve, mens byggherren, brukerne og innbyggerne sitter igjen med regninga. Dette er gammel lærdom. Som direktør i Skanska, Petter Eiken, sier det: «De kundene som er mest tilfreds er de som har basert seg på billigst pris i tilbudsøyeblikket.»

Men er det noe alternativ til dagens praksis? Ja, selvsagt er det det. For det første må ikke loven om offentlige anskaffelser tolkes så regelstro som enkelte offentlige byggherrer gjør. Nok en gang er norske byråkrater «de flinkeste guttene i EØS-klassen.» Dessuten kan man legge inn begrensninger i anbudskonkurransen, som f. eks krav om lærlingeordning, faste ansettelses og antikontraktorklausul. Man kan også velge andre konkurranseformer. Men – det enkleste å forholde seg til ser ut til å være prisen. «Velger man laveste pris kan man ikke feile.» Jo, ved et slikt fokus feiler man, og dette vil være en stor trussel mot en seriøs, oppgående og framtidsetta byggenæring.

Bygningsferien 2010

Fellesforbundet og Byggenæringens Landsforbund er enige om å anbefale bygningsferien lagt til uke 28, 29 og 30 i 2010. Det betyr at fellesferien blir fra og med mandag 12. juli til og med 30. juli neste sommer.

Partene understreker at ferieplasseringen er en anbefaling fra organisasjonene. Dersom partene i bedriften ønsker en annen plassering av sommerferien, ut fra lokale eller arbeidsmessige forhold, kan det gjøres ved avtale i samarbeid med de lokale fagforeninger.

Folkeferie blir LOfavør Feriereiser

LOfavørs ferietilbud har blitt bredere og bedre. Når Folkeferie skifter navn til LOfavør Feriereiser skal dette synliggjøres. LOfavør feriereiser har avtaler med de fleste anerkjente charteroperatører. I tillegg til dette nyter LO-organiserte godt av LO-rabatt.

Les mer om dette på www.lofavor.no/feriereiser

Fradraget for fagforeningskontingent skal økes

Fradraget for fagforeningskontingent skal økes i denne stortingsperioden, lover regjeringen i Soria Moria-erklæringen. For inntektsåret 2009 er fradraget for fagforeningskontingent kr 3 600.

Bygningsarbeideren utvider leserkretsen

Mange av dere som leser dette har nå fått Bygningsarbeideren rett hjem i postkassa for første gang. Dette gjelder om lag 300 medlemmer i Fellesforbundet avd 647 Glåmdal Fagforening.

Samtidig som Oslo Bygningsarbeiderforening inngikk avtale om måling i Glåmdalsområdet ble det også bestemt at medlemmene skulle motta Bygningsarbeideren. De siste par numrene er distribuert via Glåmdal Fagforening som en prøveordning, men vi har nå formalisert avtalen, og avisene blir sendt direkte til de medlemmene som er i byggfag.

Vi i Bygningsarbeideren er veldig fornøyd med dette og håper at det også er til glede for de nye leserne. Vi regner med at det meste av stoffet i avisa er til nytte også for folk utenfor Oslofylket, og vil også prøve å bringe stoff fra Glåmdalsdistriktet.

Petter

BYGNINGSARBEIDEREN

Vi tar gjerne i mot innlegg. De kan skrives for hånd på A4 ark, og sendes/leveres på foreningens kontorer. Stoff må være undertegnet med navn, og artikkelen bør ikke være lenger enn en A4 side (maskinskrevet). Vi tillater oss å rette opp skrivefeil før stoffet trykkes.

Redaksjonen: Jonas Bals, Morten Rønningen, Tor Mostue, Odd Magnar Solbakken, Vidar Lund og Petter Vellesen.

Layout: Nr 1 Trykk Grefslie as, Mysen

Trykk: Nr1 Trykk as

Hjemmeside: www.bygningsarbeider.no

Oslo Bygningsarbeiderforening • Sentralbord 22 99 47 40 • Telefaks 22 99 47 41

Du kan nå hver enkelt direkte:

Børre Hagen 22 99 47 51
☎ 92 03 95 79
✉ borre@bygningsarbeider.no

Iren Stegen 22 99 47 45
✉ iren.stegen@fellesforbundet.org

Jan Peter Lyngstad 22 99 47 46
☎ 93 20 26 17
✉ janp@bygningsarbeider.no

John Erik Melby 91 16 62 81
✉ johne@bygningsarbeider.no

Bård Hamborg Bjerkeli 93 08 90 85
✉ bard@bygningsarbeider.no

Julia Maliszewska 92 68 68 10
✉ julia@bygningsarbeider.no

Kjell Skjærvø 22 99 47 54
☎ 99 43 33 43
✉ kjell@bygningsarbeider.no

Liv Bjerknæs 22 99 47 44
☎ 91 70 20 38
✉ liv.bjerknæs@fellesforbundet.org

Odd Magnar Solbakken 22 99 47 47
☎ 90 75 41 04
✉ oddm@bygningsarbeider.no

Petter Vellesen 22 99 47 48
☎ 93 20 43 23
✉ petter@bygningsarbeider.no

Stein Måreng 22 99 47 49
☎ 92 02 14 37
✉ stein@bygningsarbeider.no

Tove Myrvold 22 99 47 42
✉ tove.myrvold@fellesforbundet.org

Zhanna Furunes 91 88 15 42
✉ zhanna@bygningsarbeider.no

Ina Holmstad 950 50 710
✉ ina@bygningsarbeider.no

Tor-Øyvind Hokåsmon 92 21 02 38
✉ toroyvind@bygningsarbeider.no

Kontoradresse: Møllergaten 24, 0179 Oslo. Telefon: 22 99 47 40. Telefaks: 22 99 47 41. Kontorets åpningstider: Mandag – torsdag 8.00 – 16.00. Fredag 8.00 – 13.30. Sommertid: 15. mai til 15. september, kontoret stenger kl 15.00 hver dag. E-post offisielt til foreningen: post@bygningsarbeider.no

Foreningen: Leder: Petter Vellesen. Nestleder: Børre Hagen. Sekretær: John Erik Melby. Ungdomsleder: Morten Rønningen. Styremedlemmer: Harald Braaten, Magne Solfeld, Terje Larsen, Arne Berntsen, Arne Sveen, Kåre Thorkildsen og Jonas Dalen Berg. Vararepresentanter: Finn Moe, Jonny Aaland, Ronny Eriksen og Anders Melin. Oppmålere: Børre Hagen, Jan Peter Lyngstad, Stein Måreng, Petter Vellesen, John Erik Melby og Tor-Øyvind Hokåsmon. Ombud: Odd Magnar Solbakken og Bård Hamborg Bjerkeli. Studieleder: Børre Hagen. Forretningsfører: Liv Bjerknæs. Kartotek: Tove Myrvold. Regnskap: Iren Stegen. Ombud: Julia Maliszewska, Jonas Bals, Ina Holmstad, Zhanna Furunes og Kjell Skjærvø.

Siden forrige gang har styret vedtatt og jobbet med følgende:

- ✓ Trykket T-skjorter med påskriften 85%, til bruk i kampanje fram mot tariffoppgjøret 2010.
- ✓ Avholdt felles styremøte med Tømrer og byggfagforeningen.
- ✓ Bevilget 3000,- kr til LO i Oslos valgkampaktiviteter.
- ✓ Spredd LO i Oslos valgavis på byggeplassene.
- ✓ Utarbeidet og levert søknad om midler til Fellesforbundets prioriterte oppgaver.
- ✓ Deltatt i lærlingepatrolje i samarbeid med Distriktskontoret og de andre avdelingene i Oslo og Akershus.
- ✓ Deltatt på utdeling av prisen «Stockmanns hammer» i regi av Stiftelsen Byggfag.
- ✓ Avholdt jublantfest med utdeling av merker og hederstegn.
- ✓ Deltatt i klubbmøter hos Jobzone.
- ✓ Deltatt på halvårsmøte i Tømrer og Byggfagforeningen.
- ✓ Besøkt Skole på byggeplass og holdt en innledning om fagbevegelsen, lover og avtaleverk samt målevirksomheten.
- ✓ Vedtatt avtale om arbeidstidsregistrering for de ansatte.
- ✓ Ansatt ny oppmåler på betong/organisasjonsarbeider.
- ✓ Ansatt vikar for Jonas Bals som ombud.
- ✓ Avholdt kurs i akkordtariffen på Hønefoss.
- ✓ Holdt innledning på Fellesforbundets kurs om sosial dumping.
- ✓ Deltatt på evalueringsmøte i Glåmdal Fagforening om målevirksomheten.
- ✓ Hatt besøk av yrkesskoleklasse i malerfaget.
- ✓ Deltatt på Bransjekonferansen for byggfag på Thorbjørnrud.
- ✓ Deltatt på klubbmøte i AF.
- ✓ Deltatt på møte om ny avdelingsstruktur i Fellesforbundet ADK-øst.
- ✓ Deltatt på klubbmøte i NCC.
- ✓ Holdt innledning om boligpolitikk i LO i Oslo, næringspolitisk utvalg.
- ✓ Hatt besøk fra LO i Latvia.
- ✓ Avholdt Oslofjordkonferansen.
- ✓ Vedtatt arbeidsavtale for kontorpersonalet.
- ✓ Deltatt på styrekonferanse i Tømrer og byggfagforeningen på Bæk.
- ✓ Deltatt på LOs fagskole.
- ✓ Deltatt på landsmøtet i Nei til Atomvåpen.
- ✓ Deltatt på konferanse i Omsorgsbygg om sosial dumping.

ÅRETS JUBILANTER

50 års jubilarer: 1. rekke fra venstre: Rolf Evensen, Håkon Gundersen og Roar Myrvold. 2. rekke fra venstre: Petter Vellesen, Trond Thunes, Liv Bjerknæs, Jarle Wist og Steinar Karlsen

Fredag 13. november arrangerte foreningen jublantfest i Folkets Hus, Oslo.

Forretningsfører, Liv Bjerknæs, ønsket velkommen.

Foreningens leder, Petter Vellesen, holdt jubilantenes tale. Fellesforbundet var representert ved hovedkasserer Steinar Karlsen, som takket jubilantene for langt og trofast medlemskap.

I år var det i alt 82 jubilarer: 1 stk 75 års jubilar, 3 stk 70 års jubilarer, 14 stk. 60 års jubilarer, 12 stk. 50 års jubilarer, 12 stk. 45 års jubilarer, 10 stk. 40 års jubilarer og 30 stk. 25 års jubilarer.

25 år:

Abderrhnan Abdellaoui, Bengt Andersen, Terje Christensen, Mary Fredriksen, Tore Fridheim, Jan Erik Frogner, Thorbjørn Grinden, Glenn Gulliksen, Kjell Haldorsen, Arne Chr. Hansen, Bjarni Haraldsson, Konrad Arthur Henriksen, Tore Hermansen, Roy Emanuel Hjertum, Mohammed Ishaq, Tom Jensen, Narinder Kaplis, Bjørn Kristiansen, Per Kristian Lindquist, Herman Peder Mostad, Frank Ole Murland, Hasse Fredrik Olsen, Johnny Rundhaug, Kjell Skjærvø, Hans Skålerud, Bjarne Solhaug, Halvor Sønsterud, Alf Johan Teiemo, Jan Wahl og Sonja Werner.

40 år:

Magne Kolbjørn Bang, Birger Ekornhol, Ole Engelberg, Magne Hagen, Jan Kristiansen, Helge Ringkilen, Olav Smesrud, Bernt Henry Sæther, Kåre Thorkildsen og Arne Kristoffer Ugleviken.

45 år:

Erling Askland, Svein Egelund, Tom Hansen, Vidar Henry Holen, Gøran Johansson, Olaf Marius Myrvold, Bjørn

60 års jubilarer: 1. rekke fra venstre: Øivind Blankvandsbråten, Oddvar Olsen, Ole Sven Rustad, Sverre Olaf Stenersen og Tor Wik. 1. rekke fra venstre: Petter Vellesen, Liv Bjerknæs, Odd Wivegh og Steinar Karlsen

Erik Nilsen, Martti Puurtinen, Torger Robøle, Kjell Olav Sandø, Kai Elmer Tettum og Helge Ragnar Voll.

50 år:

Klas Gøran Berg, Roy Danielsen, Rolf Thorbj. Evensen, Håkon Gundersen, Sven Lasse Helgesen, Willy Jensen, Bjørn Kvesetberg, Roar Myrvold, Gudbrand Ramsli, Bent Carl Rasmussen, Trond Thunes og Jarle Wist.

60 år:

Bjørn Andresen, Gunnar Bjerke, Øivind Blankvandsbråten, Ole B. Dønåsen, Harry Eriksen, Knut Georg Gulbrandsen, Anstein Haugen, Edvin Hjemsætheren, Reidar Nordahl, Oddvar Olsen, Ole Sven Rustad, Sverre O. Stenersen, Thor Wik og Odd Wivegh.

70 år:

Rolf Eriksen, Olaf Korsbakken og Yngve Eugen Olsen.

75 år:

Olaf Olsen

Det ble sendt en stor blomsteroppsats til 75 års jubilarer som også fylte 95 år samme uke.

70 års jubilarer ble tildelt stort malt stettefat. 60 års jubilarer ble også tildelt malt stettefat. 50 års jubilarer ble tildelt malt tallerken med navn. 45 års jubilarer ble tildelt diplom som æresmedlem i Fellesforbundet. 40 års jubilarer ble tildelt LOs nål og 25 års jubilarer ble tildelt Fellesforbundets 25 års merke og foreningens 25 års nål.

Etter utdelingen var det dans og det syntes som alle var meget fornøyd.

Nye fjes i foreningen

2. november fikk Oslo Byggningsarbeiderforening to nye ansatte.

Tor Øyvind Hokåsmoen er ansatt som oppmåler/organisasjonsarbeider i fast stilling. Han erstatter Petter Vellesen som har blitt leder i foreningen. Tor Øyvinds hovedoppgave blir altså å være oppmåler i betongfaget. Med dagens arbeidssituasjon i mente vil i tillegg mye av arbeidstiden hans også være rene organisasjonsmessige oppgaver, som rekruttering, oppsøkende arbeid og agitasjon for fagforeningen og målevirksomheten. Tor Øyvind er bosatt på Hokåsen i Hedmark og vil sannsynligvis få de østlige områdene som sitt hovedfelt.

Tor Øyvind er 34 år og har samboer og tre barn. Han kommer fra en jobb som forskalings snekker i Ø.M. Fjeld, hvor han har jobbet i ti år. Han har også jobbet i blant annet Skanska. Han har god erfaring med akkordtariffen som forskalingsbas og

bruker av målesystemet. Tor Øyvind har også god organisasjonsmessig erfaring. Han var klubbformann i Ø.M. Fjeld og har også sittet i styret i Glåmdal Fagforening.

Dere kan nå Tor Øyvind på tlf 22 99 47 48 (direkte), 92 21 02 38 (mobil) eller e-post:

toroyvind@byggningsarbeider.no

Vi har også ansatt Bård Hamborg Bjerkeli som ombud. Han skal vikariere for Jonas Bals som har pappapermisjon. Vikariatet varer til 1. mai 2010. Bård skal altså også jobbe med oppsøkende virksomhet og rekruttering, samt å jobbe med å få valgt kontaktpersoner og tillitsvalgte i bedriftene. Han skal også bistå med å få til trekkavtaler og tariffavtaler.

Bård er 32 år. Også han har samboer og to barn. Han er opprinnelig fra Hønefoss, men er nå bosatt i

Tor Øyvind Hokåsmoen og Bård Bjerkeli begynte i foreningen 1. november.

Oslo. Bård er også forskalings snekker og har jobba i forskjellige firmaer i Oslo og Bergen. Siste arbeidsgiver før han kom til oss var OKK.

Bård kan kontaktes på 22 99 47 53 (direkte), 93 08 90 85 (mobil) eller e-post: bard@byggningsarbeider.no

Vi er sikre på at disse to karene kommer til å gjøre en god jobb for foreningen og medlemmene. Vi oppfordrer dere også til å bruke dem så mye som mulig.

Hvordan ser bemanningssituasjonen ut hos dere?

Jan Erik Pedersen og Shefki, Alliero

Det ser dystert ut nå etter jul, vi har for øyeblikket ingen nye ordrer som vi vet om. Vi har noen jobber som nærmer seg slutt. Klubbleder og hovedtillitsvalgt er innkalt til ett nært forestående bemanningsmøte. Så får vi se hva de har og si på det møtet.

Richard Olofsson tømrer, JM Byggholt

Hos oss ser det veldig bra ut, har nok ordrer til å holde alle i arbeid hele neste år. Det var noen permitteringer og oppsigelser tidligere i år, men de er tatt inn igjen alle sammen. Tror også vi har tatt inn et par lærlinger.

Eskil Skjelvan tømrer, Skanska

I Skanska er det veldig usikkert for tiden, vi har 16 permittert og 50 varsler ute nå. For øyeblikket tror jeg vi har 3 prosjekter hvor det fortsatt gjenstår en del produksjon. To-tre prosjekter nærmer seg vel slutfasen nå snart. Tror vi venter på oppstart på to jobber, blant annet en på Nesodden.

Vi gratulerer gutta i Jobzone med tariffavtale!

Trusselen om streik ble tatt på alvor. Fredag 20. november ble det endelig klart at Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB) gjøres gjeldende for bemanningsbyrået Jobzone Bygg og Anlegg as, med virkning fra 1. desember.

Veien har vært lang. Etter avgjørelsen i tvistemndra til LO og NHO for halvannet år siden om at bemanningsbyråer er «tariffomt rom», innledet partene forhandlinger om en ny felles tariffavtale. Avgjørelsen var begrunna med at bemanningsbyråer leier ut arbeidskraft til om lag 200 forskjellige fagområder og at det er umulig å forholde seg til like mange overenskomster. For oss virker det som forhandlingene har stått på stedet hvil. Derfor sendte vi krav om tariffavtale til NHO Service i mars. Vi fikk beskjed om at Jobzone ikke var medlem. Vi sendte så kravet direkte til bedriften. Det ble avslått. Jobzone hadde nå meldt seg inn i NHO Service som på sin side fraråda Jobzone å inngå tariffavtale så lenge forhandlingene om felles avtale for bemanningsbyråene mellom LO og NHO ikke var avslutta.

Onsdag 18. november fikk Jobzone beskjed via Aftenposten om at gutta var villige til å gå til streik.

Truslene ble heldigvis tatt på alvor.

Dette er en stor seier for de utenlandske medlemmene våre. Det er på høy tid at arbeidsvilkårene i bemanningsbyråene og produksjonbedriftene nærmer seg hverandre. Forholdene for de ansatte i bemanningsbyråene i byggebransjen har forverret seg i takt med krisa. Nedbemanning og tildeling av arbeidsoppdrag har skjedd vilkårlig. Våre 51 medlemmer i Jobzone fikk nok. De hadde ikke tålmodighet til å vente på at LO og NHO kunne enes om en avtale.

Nå kan de tillitsvalgte ta fatt på arbeidet med å

forhandle fram lokale avtaler og ordninger. Det viktigste for dem som gikk i spissen for å kreve tariffavtale er å ha fast ukentlig arbeidstid. I dag har de aller fleste som jobber for Jobzone inngått en fast arbeidsavtale uten garantilønn. Det betyr at bedriften ikke er forpliktet til å betale lønn mellom arbeidsoppdrag. Tariffavtalen tar utgangspunkt i 37,5 timers arbeidsuke. NHO Service hevder at tariffavtalen ikke endrer den individuelle avtalen hver enkelt har med bedriften. Dette spørsmålet er ikke avklart juridisk. Det vil bli et viktig forhandlingsspørsmål for de nyvalgte tillitsvalgte.

Vi gratulerer og ønsker dere lykke til!

□ Julia Maliszewska

Mye svart arbeid i bilverksteder

En skattekontroll av 82 små bilverksteder i østlandsområdet avslører graverende forhold i bransjen. En sjekkrunde fra kontrollører i Skatt Øst tyder på omfattende svart arbeid og svart betaling for tjenester hvor kontantene kun oppbevares i en skuff. (Kilde: Aftenposten, 09.10.09)

Arbeidsskader blir ikke meldt

Annenhver arbeidsskade i bygge- og anleggsbransjen blir aldri registrert. I 2007 ble det innrapportert vel 2 500 skader, mens det reelle tallet trolig er dobbelt så stort. De store mørketallene bekymrer. Og 27. oktober hadde Fellesforbundet en landsomfattende aksjon rettet mot arbeidsmiljøet (Kilde: ANB)

Felles uttalelse om utvidet bruk av egenmelding

I følge en pressemelding fra Helse- og omsorgsdepartementet har regjeringa og partene i arbeidslivet gått ut med en felles uttalelse om mulighet for utvidet bruk av egenmelding ved sjukdom på grunn av Influensa A - svineinfluensa.

Regjeringa og partene i arbeidslivet oppfordrer med dette alle virksomheter som ikke har inngått IA-avtale til å utvide egenmeldingsretten fra 3 til 8 dager både ved egen og barns sykdom, som følge av fravær på grunn av influensa A.

Regjeringa og arbeidslivets parter understreker at det er den enkelte arbeidsgiver som må informere sine arbeidstakere om at det er gitt adgang til utvidet egenmelding i bedriften.

Oms

Vil ikke Oslo Kommune ha brakkerigger?

Vi vil ikke ha campingvogner på byggeplassene, sier Johnny Aaland, hovedtillitsvalgt Bygg i NCC.

Fra mange av de tillitsvalgte i entreprenørbedriftene har det kommet rapporter om at det har vært vanskelig for firmaene å fornye leiekontraktene eller å skaffe nye tomter for brakkerigger i Oslo. Klubbinitiativet har tatt signalene alvorlig og har tatt initiativ overfor LO i Oslo om å gjøre noe med saken. En av de som har vært involvert i dette arbeidet er Johnny Aaland, hovedtillitsvalgt Bygg i

NCC.

- NCC er et av de firmaene som har hatt problemer. Kan du fortelle litt om det?

- Bakgrunnen er at kommunen sa opp leieavtalen for tomte hvor vi har brakkerigg på Ulven. Den ble opprinnelig sagt opp fra 2006, men firmaet fikk forlenga avtalen ut 2008. Men fra da av var det ugjenkallelig slutt. Dermed måtte vi leie oss inn på Skanskas rigg på Lahaugmoen. Tomte på Ulven skulle visstnok brukes til avlastningstomt for søppelcontainere, men det har ikke skjedd noe ennå. Nå har tomte ligget brakk nesten et år.

- Det er visstnok flere entreprenører som har tilsvarende vanskeligheter?

- Ja, det viser seg at våre vansker ikke er enestående. Både AF, Bautas, Backe og flere til har rapportert om tilsvarende problemer med kommunen.

- Hvorfor er Oslo Kommune så vanskelige?

- Personlig tror jeg at det er økonomiske grunner. Kommunen prøver å finne andre anvendelsesområder for de aktuelle tomtene, antakelig anvendelsesområder som de kan tjene mer penger på.

- Hva er det som er så viktig med å ha boligrigger? Mange entreprenører sier jo opp folk nå om dagen. Da er det vel ikke så

presserende med bomuligheter?

- Vi tror jo at det kommer oppgangstider etter dette. Når den tida kommer, om ikke så lenge håper vi, trenger vi jo arbeidskraft og det klarer vi ikke å hente med dagpendlere. Vi må nok bemanne opp med ukependlere og de trenger jo et sted å bo. Dessuten blir det jo dyrere for kunden dersom boligriggene tvinges ut av kommunen.

- Det siste må du forklare nærmere.

- Jo lenger reisevei det blir, jo større utgifter blir det jo på gang- og reisetid. I tillegg blir det jo en ekstra belastning på arbeiderne, som ikke bare får en lang ukentlig hjemreise, men også lange daglige reiser til og fra arbeidsstedet. Konsekvensene blir så store at vi i Klubbinitiativet fant ut at vi måtte gjøre noe.

- Hva gjorde dere da?

- Vi bestemte oss for å ta et initiativ overfor LO i Oslo, som vi visste har en seriøs holdning til næringsutvikling i kommunen. De tok ballen, og vi, det vil si en gruppe med tillitsvalgte fra NCC, AF og Skanska, har hatt vårt første møte med dem.

- Hva er planene framover?

- Det første vi må gjøre er å foreta en

skikkelig kartlegging over hvor stort problemet er og hvor mange og hvilke firmaer som sliter med dette. Vi er ikke klare med det ennå, men vi er godt i gang. Det er i grunnen der vi står nå.

- Hvilke muligheter kan dere tenke dere?

- Vi ser på mulighetene til å få et område til rådighet der flere entreprenører går sammen om å lage en sentralrigg på mer permanent basis. Det kommer jo større utbygginger i Oslo, både på bygg og anlegg. Vi regner med at vi må ha tålmodighet, men det er viktig at vi jobber med dette nå, så vi ikke blir hengende etter når det snur igjen. Alternativet vil føre til mer sosial dumping.

- Hva mener du med det?

- Uten skikkelige innkvarteringsmuligheter vil vi få færre fast ansatte og flere leiefolk på byggeplassene. Det vil også føre til at arbeidsfolk må innkvarteres i campingvogner og uverdige husvære med brannfare og dårlig hygiene. Vi vil ikke se campingvogner på byggeplassene igjen!

Konkurser/tvangsavviklinger siden sist

(31.08. 2009–30.11. 2009)

Østlandsområdet • Kilde: Brønnøysundregistrene
(NUF = norskregistrert utenlandsk foretak)

Firma	Org.nr	Firma	Org.nr	Firma	Org.nr
ABC Byggeservice ltd (nuf)	991 480 242	HS Malerentreprenør & Rehab as	993 567 817	Profilglass Elverum as	979 369 417
Aktiv Rør as.....	992 764 945	Hus og Industri as.....	992 152 346	Promontasje as	989 481 096
Alfredsen Salg og Vedlikeholdservice	985 925 852	Håndverk og Utleiegruppen as.....	991 134 484	R.J Consult Romek Josefsen	983 798 586
All-Service Norge as.....	989 529 889	Innrednings Compagniet ANS.....	987 011 521	Randum Bygg ltd (nuf)	890 219 942
Alt i Tak Jan Notstad.....	970 236 783	Isogill as.....	992 521 872	Rasta Rørservice Larsen	990 924 945
Altibbygg as	983 744 419	J.V Tømrer og Snekkerservice J. Vogn.....	881 025 272	Ressurs + Stråtveit (Utleie/formidling)	884 691 192
Ancam Service Antonio Campos.....	985 288 895	Jahnsen Mur og Flis Service	990 898 081	RK Bygg Halden as	992 431 318
Anders Lie Byggservice.....	992 113 413	Jamann as.....	985 637 407	Rogers Monterings Service R Beritsveen	989 788 469
Anlegg og Transport Lillehammer as	991 828 567	Jan Arild Bru	988 480 959	Rolf Berglund as.....	947 344 935
Are Byggservice ltd (nuf)	988 828 165	Jan Ove Toverud	958 315 953	Romerike Mur og Flis as	990 395 659
Arkadiusz Byggtjenester Staniucha.....	892 604 622	Jans Interiør og Gårdsvedlikehold Notstad	970 236 783	Romerike Rør Service as.....	992 621 966
Arvin as.....	992 447 508	JCH SP.ZOO	986 801 391	Rund Øystein Murmester.....	970 044 337
Aspheim Parkett as	980 084 914	Jens Alexander Sørensen.....	889 461 632	Skarpsno Snekkerservice as	958 289 073
Atle Hansen	885 953 662	JKJ Stillas (nuf)	990 963 487	Slettvoold Dør og Vindusservice.....	986 814 973
AZ Hus Bernard Mlodziejewski	986 963 895	John Kenneth Johnsen	989 918 977	Snekker Kluska.....	991 225 943
Bad og Rehabilitering v/Jan Arve Årskog.....	989 828 606	John-Henrik Valle	992 511 281	Solheim Marius.....	971 147 091
Bas Bemanning ltd (nuf / utleie)	991 604 820	Jo-Inge Maudal	991 995 978	Spiros (Saga bemanning og rekr) Utleie.....	992 382 961
Bekkelaget Bygg as.....	967 871 117	Jøråndstad Kjetil Inge Forberg.....	989 441 108	Star Entreprenør as.....	993 162 493
Bjelde Graveteknikk	976 108 019	Karel M - Karel Martin Loritz	992 813 830	Stein & Fasade Arild Nygård.....	975 376 664
Blåse Isolering.....	979 342 683	Kjetil Pedersen Mur og Puss.....	978 673 287	Svein Morten Østlie	987 470 593
Bo Bygg Drift as.....	993 440 264	Klepper Lakk Tom Erik Rørmyr.....	976 785 126	Svendsen Snekkerservice (nuf)	892 841 772
BSB Byggtjenester S. Bomark.....	990 904 359	Kleven`s Bygg å Anlegg.....	976 577 736	Sventas (nuf)	991 276 424
Bures Building & Construction ltd (nuf)	890 282 172	Knut Nergård	866 788 952	Sørby Bygg as	991 773 037
Buskerud Rørservice Murad Gezen.....	993 441 503	Laft og Bygg as.....	993 194 506	T.B Bygg og Vedlikehold (nuf)	891 414 862
Bygg & Anleggsmontasje as	989 127 152	Laftetunet Bygg og Anlegg as	985 722 854	Telemark Rehab ltd (nuf)	992 290 854
Bygg & Vaktmestertjenesten S Nysæter.....	979 414 625	Langhus Flis og Bad Einar Gulbrandsen	982 503 744	TJK Bygg as.....	985 994 560
Bygg og Montasje Jon Arild Tolvstad	989 590 502	Larsen Bygg.....	990 815 267	TM Byggservice Mathisen.....	987 978 082
Bygg og Tømrermester Harald Olsen	991 289 275	Lids Montasjeservice.....	991 627 510	Tor`s Bad & Malerservice (nuf).....	992 288 019
Bygg Team ltd (nuf)	988 870 609	Lien & Solli as	991 538 569	Tore Løkken.....	987 384 743
Byggassistanse Erik Rudslid	982 295 424	Lillemoen Bygg.....	871 195 692	Trake Bygg (nuf)	990 453 896
Byggepatroljen as	990 423 490	Lillestrøm Tømrerservice as	986 812 741	Trinita Consulting as	989 593 560
Byggmester Pål André Olsen as	992 666 528	Lunart Bygg as.....	983 979 254	Trojan Eiendom & Invest (nuf)	989 683 187
Byggservice Magne Libekk (nuf)	991 767 533	Lunds Byggservice Thomas Lund.....	993 541 214	Tømrer Johnny Schau as	989 051 245
Bø Tre og Betong as.....	980 339 556	M&D v/ Magdalena Wisniewska	991 498 605	Tømrermester Espen Pedersen as.....	952 185 950
Bård Lund.....	983 922 716	Malermester Kjell A Olsen as	991 933 034	Ufel & Janicki DA	987 175 028
Carlos Letelier	990 834 776	Maling og Renhold as	993 635 758	Van Rooyen Montasje og Tjenester	980 540 022
Carpe Diem Rørservice as	991 021 256	Mandag Bygg Ponedelnikovs Jurijs	990 180 148	Vann & Avløps-Patroljen as.....	991 444 777
Cedergren Montasje	984 182 562	Marek Lesniewski	991 967 494	Varmepumpesystemer as	987 927 887
Christiania Malerservice ltd (nuf)	990 473 927	Mathiesen Lysdesign.....	966 325 690	Vital Personell ltd (utleie)	991 032 142
Din Maler Evis Mumajesi	988 677 604	Mestertun as	987 161 892	WB Bygg & Snekkerservice as	991 435 212
Eiendomsutvikling Bygg as	990 945 523	Moe Bygg as.....	990 366 330	Wilson Snekkerservice	970 479 743
Euromontasje Thomas Clausen	985 304 092	Moss Entreprenør as.....	974 787 660	Workman as	992 205 881
F & H Byggservice as.....	989 773 798	MS Rehabilitering Monika A Stanoszek	992 811 935	Wuttke Rørleggerservice as.....	993 384 747
Fargen as	988 095 389	Murex as	976 850 149	XH Malerfirma Xhemail Hajra	988 060 909
Fasademontasje DA.....	986 442 693	Mørk Bygg & Konsult (nuf)	891 500 432	Østlandske Trappeservice Beritsveen	990 800 405
Fasadeteknikk as.....	971 062 193	Nor Riv Utvikling Skender Gjokokaj	992 489 669		
Fingarsen Nytt og Rep (nuf).....	990 378 487	Nor-Pol Byggetjenester as	991 110 895		
Firma 1996-2008 Morten Pedersen	877 108 112	Norsk Byggekunst as	975 978 214		
Flisleggeren G Gjeruldsen.....	979 222 025	Norsk Vedlikeholdsservice as.....	971 073 691		
Follo Malerservice as.....	890 351 522	Ooksen Byggtjenester	990 801 134		
Follo VVS as	892 171 742	Oil - Tech as (utleie)	992 646 454		
Frode Eliassen Snekkerservice	970 096 760	Olsen & Rostad Blikkenslagerverksted.....	888 570 942		
Galgeberg Byggservice (nuf)	992 318 201	Oslo Glass & Speil Håndverk as	992 511 176		
GG Bygg og Vedlikehold ltd (nuf)	991 303 049	Oslo Grave og Maskindrift (nuf).....	992 748 842		
Granerud Smedsrud Maskinservice as	990 444 487	Oslo Maling og Renhold (nuf)	991 768 874		
Grans Kjølleservice v/Johnny Johansen.....	991 074 430	Oslo Mur & Fasade Spesialisten.....	989 289 497		
Grette Per Simon.....	977 054 478	Pebygg as.....	984 463 758		
Grønt og Graving (nuf).....	989 503 855	Per Erik Hellerud.....	986 638 911		
Gustav Oleksy Augustyn.....	991 422 358	Platå Bygg as.....	960 077 962		
Halro as	990 787 808	PPH Barwa Waldemar Kapcewicz	988 508 357		
Harry Bang	983 566 375	PPS Service Per Kristian Langvik	984 595 077		
Haugslie Bygg	989 811 967	Pro Bygg Olavsens	889 618 442		
HHM Entreprenør Gruppen as.....	992 601 868	Proff Jobb Østfold as (utleie / formidling).....	992 748 621		

Konkursøkningen fortsetter å flate ut

En pressemelding fra Konkursregisteret viser at tallet på konkurser og tvangsavviklinger fortsetter å stige i forhold til samme periode i fjor. Men tendensen er at konkurstallene ikke stiger så fort som de gjorde tidligere i år.

Til og med oktober i år ble det registrert

4 234 konkurser og 1 323 tvangsoppløsninger, mens det i samme periode i fjor var 2 839 konkurser og 1 020 tvangsoppløsninger.

I oktober var det 451 konkurser og 219 tvangsavviklinger.

Underdirektør Karl Erik Rørmark ved

Konkursregisteret sier at det er lite som tyder på at antallet konkurser og tvangsoppløsninger skal begynne å gå nedover med det første.

Odd Magnar

Halvparten av nyetablerte firma borte etter tre år

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at halvparten av alle foretak som ble etablert i bygg- og anleggsbransjen i 2002 var borte fra markedet før det var gått tre år.

Etter fem år hadde 60 prosent lagt inn årene.

I 2002 ble det etablert snaue 3 000 nye bedrifter i bransjen. Kun 41 prosent var fortsatt oppegående og i live i 2007.

Bygg og anleggsbransjen har i følge SSB dermed en lavere overlevelsesprosent enn resten av næringslivet.

Enkeltpersonsforetak er de som har størst problem med å overleve. Kun 25 prosent av de som ble opprettet i 2002 var registrert og i live i 2007.

Odd Magnar

Kvitt deg med firmaets gjeld med glede. La staten betale

Et firma vi kjenner litt fra før. Men det skal vi la ligge her. Stort sett. Vi har kikket litt i bostyrers innberetning til Asker og Bærum tingrett. I begynnelsen av oktober meldte ABC Byggeservice ltd oppbud. Oppbudsbegjæringen er i følge bostyrer basert på en protokoll fra styremøte i selskapet avholdt 30.09.09, der det blant annet ble anført følgende: «... selskapets egenkapital er negativ og det foreligger et krav fra Kemneren i Asker og Bærum på kr 727 829, samt gjeld til regnskapsfører på kr 26 573 som selskapet ikke har anledning til å innfri. I tillegg skylder selskapet DnB Nor Finans as ca kr 336 952...».

I bostyrers opplysninger om selskapet sies blant annet følgende: «.. ABC Byggeservice ltd er stiftet 01.08.07. Selskapet synes å være en videreføring av virksomheten til ABC Byggeservice Stepien som er et enkeltpersonsforetak. *Virksomheten i konkursselskapet synes å være videreført gjennom stiftelsen av selskapet ABC Byggeservice as som er registrert i Brønnøysundregisteret 03.01.09. Samme person står bak dette selskapet som konkursselskapet og formålet er anført å være det samme...».*

ABC Byggeservice ltd hadde på det meste 25 ansatte høsten 2008. Per 19.01.09 hadde konkursselskapet 20 ansatte. Alle skal, i følge bostyrer, være oppsagt i konkursselskapet. En god del av de ansatte ble deretter ansatt i ABC Byggeservice as fra og med 01.02.09 og dette selskapet var registrert med 12 ansatte per 16.02.09.

Av bostyrers innberetning forstår vi at når de ansatte ble oppsagt fra konkursselskapet og overført til det nye aksjeselskapet så ble det ikke utbetalt feriepenger. Vi har i alle fall hatt feriepengekrav for ett av våre medlemmer, uten at firmaet anstrengte seg nevneverdig for å besvare vårt påkrav.

Når man foretar sånne manøvrer er det nok lurt å vente noen måneder før man oppløser det gamle selskapet slik at det ser mer tilforlatelig ut. Slik som det er gjort her. Det var til og med igjen litt verktøy til en verdi av 15 000 kroner. En bil også, men den var klart overbeholdt.

I innberetningen til Asker og Bærum tingrett er nok ikke bostyrer helt fornøyd med

opprettelsen av et nytt as mens det blir meldt oppbud i et annet, gjeldstynget selskap eid og drevet av samme person. Bostyrer skriver «...i forbindelse med behandlingen av lønnskravene vil det være aktuelt for bostyrer å se nærmere på om det foreligger en virksomhetsoverdragelse som får betydning for det nye selskapets forpliktelser overfor de ansatte i relasjon til utestående lønn og feriepenger...».

Det er anmeldt i alt 7 fordringer på til sammen 2 985 762 kroner. Kemneren i Asker og Bærum ønsker 1 754 110, Skatteetaten mener å ha til gode 980 007, DnB NOR Finans as har til gode 223 371 og Fondet for de regionale verneombud har kr 5 111,50 utestående. I tillegg kommer antakelig et betydelig feriepengekrav.

Gjeldfri og med et nytt aksjeselskap. Kan man bedre ha det. Så får vi andre dele på gjelda. God Jul!

Odd Magnar

Nettsted med produkt-dokumentasjon

Alle som bygger eller rehabiliterer bygg i Norge må forholde seg til norske forskriftskrav. SINTEF Certification har utviklet et nettsted der man finner dokumentasjon om produkter og hvilke krav som må stilles for at de skal brukes her i landet. (Du finner dette på hjemmesida til SINTEF. Sintefcertification.no)

Selvaag Gruppen er på vei tilbake til NHO

Selvaag Gruppen er på vei tilbake til NHO og kommer til å engasjere seg i bransjeforeningene Boligprodusentene og Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA). Vi er på vei til å melde oss inn i NHO, og så vil noen av våre underselskaper gå inn i de bransjeorganisasjonene hvor de hører hjemme. Det er her snakk om Selvaag Bo-

lig som blir medlem av Boligprodusentene, mens Selvaagbygg går inn i Entreprenørforeningen Bygg og Anlegg (EBA). Vi kommer også til å engasjere oss i Foreningen Næringseiendom, opplyser konsernsjef Karsten Bomann Jonsen i Selvaag Gruppen. (Kilde: Byggeindustrien.no, 03.11.09)

Litauisk-registrert firma tapte i tingretten

Saken gjaldt en tvist om gyldigheten av et vedtak fattet av Direktoratet for arbeidstilsynet i en klagesak over pålegg gitt etter allmenngjøringsforskriften. Arbeidstilsynet ga firmaet pålegg fordi det ikke betalte ansatte lovfesta minstelønn etter allmenngjøringsforskriften. Firmaet tapte på alle punkter i Oslo tingrett.

Norwegian Service Team Baltija UAB er et baltiskregistrert firma, lokalisert i Vilnius i Litauen. Firmaet eies av Norwegian Service Team Industries as, som er morselskapet i NST gruppen. Gruppen består for øvrig av NST Contracting as, NST Byggservice as og NST Eiendom as. Morselskapet og de øvrige datterselskaper er alle registrert i Haugesund. NSTB driver

kun med utleie av personell, som de selv rekrutterer. NSTB leier ut personell både til datterselskap i NST Gruppen og andre lokale kunder.

I arbeidsavtalen med NSTB het det blant annet at «når de ansatte blir sendt på jobb for å utføre oppdrag for selskapets kunder i Norge, må de selv bære kostnadene for reise, kost og losji. Selskapet dekker utgiftene, men de vil telle med som del av de ansattes totale lønn».

Retten har blant annet følgende merknader til dette: «dersom det forhold at en utenlandsk arbeidstaker tar arbeid i et utenlandsk selskap for utelukkende å utføre arbeid i Norge, skulle føre til at § 6 (i allmenngjøringsforskriften) ikke kommer

til anvendelse, ville det være svært enkelt å omgå og uthule hele formålet om likeverdige lønns- og arbeidsbetingelser. Det synes åpenbart at det ikke har vært lov-konsipistenes tanke at slike forhold skulle falle utenfor bestemmelsene. Retten viser også til tariffnemndas merknad til § 6 om at bostedet for utsendte arbeidstakere som det vanlige vil være der virksomheten er lokalisert, her bli det Litauen».

Du kan lese dommen her:

<http://www.bygningsarbeider.no/nyheter/litauisk-registrert-firma-tapte-i-tingretten>

Odd Magnar

Mange slags firma med mange slags formål

Folk er utrolig kreative og har evner og forutsetninger til å drive med det meste på samme tid. Mulig jeg bare er misunnelig, som i storparten av mitt yrkesaktive liv har kjørt rundt med ei kælkebåre og ei steintralle. Men det er tross alt to ting det også.

Mulig det (nuf) er et firma med følgende formål: «Oppdrag med barne- og ung-

domsrelatert arbeid rettet mot det statlige, kommunale og private barnevern mot honorar». Kurs for ansatte innen kjøtt og service. Dele ut smaksprøver i dagligvarebutikk på oppdrag for leverandører.»

Enes Deveci (enkeltpersonsforetak) har som formål å drive med «import av matvarer, sko, tepper og hvitevarer. Eksport av maskinutstyr og yrkesbiler. Entreprenør-

virksomhet. Megler av eiendom.»

Birk-Service (enkeltpersonsforetak) har følgende formål: «Kafeteriadrift på Birkebeineren Skistadion i Kafe Skistua». Utredningsarbeid i utroskapsaker. Bistand og rettleiding i forhold til videre saks-gang, sivilt eller strafferettslig.»

Odd Magnar

Svensker i stupstocken

Arbeidsgiverne begynner å bli mer aggressive i hele Europa. Vårt naboland i øst er ikke noe unntak. I Sverige blir det nå vanskeligere og vanskeligere å komme fram til enighet om lønnsfastsettelsen på byggeplassene. Dermed blir flere og flere svenske bygningsarbeidere satt på såkalt stupstocksløn, og problemet er blitt så omfattende at det settes i gang innsamlingsaksjoner til inntekt for folk som er rammet av dette.

«Stupstock» betyr direkte oversatt «gapestokk», men i den svenske motsatsen til Fellesoverenskomsten, Byggavtalet, betegner det at arbeiderne går på minstelønn. For tida er den på 128,- svenske kroner i timen. I Sverige er det sånn at man i forhandlinger om akkorden forsøker å bli enige om hvilke forutsetninger som påvirker lønna på det enkelte bygg. Man skal også forhandle om en forskuddslønn. Resultatet måles med jevne mellomrom, vanligvis hver tolvte uke. Dersom man ikke lykkes i disse forhandlingene, verken lokalt eller sentralt, settes arbeiderne på stupstocksløn. Dermed taper de store penger, kanskje flere tusen i måneden.

Det blir altså mer og mer alminnelig at arbeidsgiverne nekter å bli enige om avtalen, kanskje for å kunne konkurrere med lavtlønnsfirmaer. Resultatet er uansett at stupstocken er blitt vanlig. I Östersund i

Jämtland har noen bygningsarbeidere gått på minstelønn siden 1. november i 2008, altså i over et år. Mange av disse har tapt over 40 000 kr. I Borås finns det også arbeidere som er rammet av dette, og i det siste har striden kommet til flere byggeplasser i Stockholm.

Dette har altså gått så langt at man ikke kunne sitte rolig og se på lenger. Dermed tok Stockholms lagbaser initiativ til å danne foreningen Stupstocken, som har til formål å hjelpe ofrene for arbeidsgivernes forhandlingsvegring økonomisk, både nå og i framtida. Foreningen vil altså dra i gang en pengeinnsamling hvor alle bygningsarbeidere i hele Sverige kan være med å bidra.

Har man altså kommet så langt i Folkhemmet, at man må samle inn penger til arbeidere på avtalefesta minstelønn? Vi velger å se det på en annen måte: De arbeiderne som går på stupstocken har valgt å ta en fight og å ikke gi seg i forhandlingene. Dermed blir dette en solidaritetsaksjon som støtter de som har tatt opp kampen og tapt penger på det. Kanskje man på denne måten kan stoppe jævelskapen.

(Kilde: Byggettan nr 5 2009)

Petter

Utbredt juks med kompetanse i håndverkerfirmaer

Hver femte håndverkerfirma jukser med kompetanse og godkjenninger i markedsføringen, viser en undersøkelse Forbrukerrådet har foretatt. Det innebærer at bedriftene feilinformerer om godkjenninger og kompetanse.

72 av de 100 bedriftene som er med i undersøkelsen markedsfører seg med at de er godkjent foretak av Statens bygningstekniske etat, godkjent våtromsbedrift eller en mesterbedrift.

Men for 15 av de 72 bedriftene er det ikke tilfelle. Det innebærer at hver femte håndverkerbedrift feilinformerer om godkjenninger og kompetanse i Forbrukerrådets undersøkelse.

Odd Magnar

Hev minstelønna til 85% nå!

I hovedoppgjørene i 2006 og 2008 var kravet om at minstelønna i tariffen skal heves til 85 % av gjennomsnittslønna vært et av hovedkravene fra de fleste foreningene med medlemmer som jobber etter byggfagoverenskomsten. Hvordan gikk det?

I 2006 ble det sagt at kravet stod i motstrid til frontfagsmodellen, og endagsstreiken for entreprenørtariffen for tømrefaget fikk hovedfokus. I 2008 var det et samordnet oppgjør med hovedvekt på AFP og bare mindre forbundsvise tilpasninger.

Foran tariffoppgjøret i 2010 er kravet mer aktuelt enn noen gang. Her følger tre viktige grunner til det:

1. Som det fremgår av tabellen, har minstelønna aldri vært så lav i forhold til overtidsgrunnlaget som nå. Dette er en negativ utvikling mot større lønnsforskjeller i bransjen som på sikt kan underminere den interne solidariteten og true kollektivavtalens betydning som norm for lønnsdannelsen.
2. Gjennom allmenngjøringa vil minstelønna også gjelde for arbeidsinnvandrere, ansatte i bemanningsbyråer og uorganiserte bygningsarbeidere. På den måten vil en minstelønn på 85% være et forsterket vern mot sosial dumping.
3. Ei minstelønn som er til å leve av vil være en garanti for et akseptabelt lønnsnivå i nedgangstider, og det vil bety et lønnsloft for de dårligst stilte.

Forslag til ny tekst i overenskomsten:

For fagarbeider gjelder en garantert minstefortjeneste på 85% av grunnlaget for beregning av overtid i § 2-8

For arbeidstakere uten fag- eller svennebrev med minst ett års bransjeerfaring gjelder en garantert minstefortjeneste på 77% av overtidsgrunnlaget i § 2-8.

For arbeidstakere med mindre enn ett års bransjeerfaring gjelder en garantert minstefortjeneste på 72% av overtidsgrunnlaget i § 2-8.

Ingjald Gaare

Frontfagsmodellen må ikke stå i veien for 85%-kravet!

At eksportindustriens konkurransevne skal være bestemmende for lønnsnivået i hele næringslivet vil føre til svekket kjøpekraft i hjemmemarkedet. Dette vil kunne føre til økt arbeidsledighet og forsterke krisa. På samme måte som regjeringa nå legger handlingsregelen til side, må det også være mulig å fravike frontfagsmodellen for å opprettholde reallønna, heve de lavtlønte og holde ved like etterspørselen i hjemmemarkedet. På dette grunnlaget er kravet om å heve minstelønna til 85 % både realistisk og ansvarlig.

Gått deg vill i NAV-systemet?

LO i Oslo gir deg førstehjelp.

LO i Oslo har i lengre tid hatt en ordning med juridisk førstehjelp. Dette er en ordning for alle medlemmer innen LO i Oslos organisasjonsområde, hvor medlemmet kan få advokatbistand, juridisk og økonomisk rådgivning. Ordningen gjelder ikke for arbeidsrettslige forhold – der vil den enkelte fagforening og forbund eventuelt kunne hjelpe – men for de fleste andre privatrettslige forhold. For den som har vanskeligheter med å finne fram i NAV-jungelen, møter stengte dører eller som ikke får den hjelpa de mener de har krav på kan dette altså være et alternativ.

Ordningen er gratis for medlemmene. Den innbefatter en time hos advokaten. Hvis det blir en sak ut av det, eller man av andre grunner trenger mer hjelp blir dette i så fall en sak mellom advokatkontoret og den enkelte.

Avtalen er inngått mellom LO i Oslo og advokatfirmaet Lyngtveit, Hagen & Co. Man trenger ikke gå veien via LO i Oslo eller fagforeningen, men kan henvende seg direkte til advokatfirmaet og henvise til denne avtalen. Telefonnummeret er 22 00 79 30.

Svenske maur bygger høyest

Visste vi det ikke! Olje og gass skaper overskudd på statsbudsjettene og lavest arbeidsløshet i Norden. Men det er bare å innse nederlaget. Svenske maur bygger høyest. Trysilmauren er flittige, men det holder ikke i dette selskapet.

Ei maurtue i Trysil med en gjennom-

snittshøyde på 2,30 meter holdt bare til bronseplass.

Det er Norsk institutt for skog og landskap si hjemmeside som kommer med denne nyheten. Les om byggverkene på: skogoglandskap.no

Oms

Selvaagbygg-gutta

Byggfag Drammen-Bærum viser klart hva dette dreier seg om!

I en enstemmig dom fra Oslo tingrett ble det tap for Selvaagbygg. Dermed er oppsigelsene til de seks bygningsarbeiderne kjent ugyldige.

Dette er en viktig seier for de seks som gikk til sak mot Selvaagbygg.

Prinsipielt handlet saken om når Hovedavtalen gir anledning til å fravike ansiennitet ved oppsigelser. Med den dramatiske nedgangen Selvaagbygg opplevde og endringene det har vært i boligmarkedet, mente Selvaagbygg at det var hjemmel i Hovedavtalen og saklig grunnlag for å legge vesentlig vekt på bedriftens behov for riktig kompetanse.

Under nedbemanningsrundene i fjor høst ønsket ledelsen at det ble satt karakterer på de ansatte etter visse kriterier. Firmaet valgte ni vurderingskriterier som de ansatte skulle måles etter. Formell kompetanse, produktivitet, selvstendighet, faglige kvalifikasjoner, samarbeidsevne, sikkerhet, vernearbeid, orden og ryddighet, kvalitetssikring og stabilitet.

Fellesforbundet og LO mente ledelsen i

Selvaagbygg ikke bare tok med karaktersettingen av kompetanse og kvalifikasjoner, men gjorde den til et hovedkriterium for utvelgelse av hvem som skulle sies opp.

Slik situasjonen utviklet seg i Selvaagbygg har det ikke vært noen uenighet om behovet for nedbemanning, men bedriftsklubben i Selvaagbygg markerte tidlig at firmaets kompetansekartlegging i stor grad var basert på skjønnsmessige og subjektive vurderinger og at bedriftens framgangsmåte derfor ikke hadde klubbens tilslutning.

Retten mente også at kompetansekartleggingen og kartleggings skjemaene inneholdt flere subjektive kriterier og at måten det ble gjennomført på dermed ikke var egnet til utvelgelse av overtallige.

HER ER NOEN AV KONKLUSJONENE OG VURDERINGENE FRA DOMMEN:

«Drøftelsesmøtene med de oppsagte ga dem anledning til å kommentere vurderingene som var foretatt av dem, men kartleggingen og den matematiske bruk av kartleggingsverktøyet var da allerede

gjennomført og selv om det ble foretatt noen endringer ut fra det som skjedde i drøftelsesmøtene, fremstår det for retten som om påvirkningsmulighetene for den enkelte ikke var særlig stor».

«Retten ser det slik at kartleggings skjemaene hadde så vidt mange svakheter at de ikke var egnet til utvelgelse av overtallige og at dette må få betydning for saklighetsvurderingen. Retten viser for det første til at skjemaene inneholdt svært mange temaer, som hver for seg forutsatte at en rekke arbeidsledere skulle foreta skjønnsmessige og subjektive vurderinger. Summering av de tallene som derved framkom, måtte nødvendigvis gi en desto mer usikker sluttsum».

«Retten bemerker ellers at bedriften ikke hadde noe implementert system for oppfølging av de ansatte, som for eksempel medarbeidersamtaler».

«Slik kartleggingen foregikk, ble det ingen mulighet for de ansatte til å innrette seg etter bedriftens endrede behov eller til å kunne påvirke vurderingene utover det som skjedde i drøftelsesmøtene etter at kartleggingen for lengst var gjennomført».

vant

«Etter dette er retten kommet til at Selvaagbygg med sitt omstillingsbehov hadde saklig grunn til å fravike ansiennitet ved utvelgelse av arbeidstakere som skulle sies opp ved nedbemanning, men at framgangsmåten som ble benyttet innebar at saklighetskriteriet ble krenket. Dette medfører at oppsigelsen må kjennes ugyldig».

Retten finner etter dette ikke behov for å gå nærmere inn på de enkelte oppsigelsene».

Dommen ble avsagt 16.10.2009 i Oslo tingrett.

SELVAAGBYGG ANKER IKKE DOMMEN I OPPSIGELSESSAKEN

På hjemmesida til Selvaagbygg sier adm. dir. Jon-Erik Lunøe følgende: "Det forutsettes at ledelsen og de tillitsvalgte fortsetter det gode arbeidet og innen formell ankefrist (20. nov. 2009) kommer til enighet om hovedprinsipper innen følgende områder:

- systematisk kompetanseutvikling i form av kompetanseheving, utviklingssamtaler og rotasjon i arbeidsoppgaver
- ansiennitetens betydning ved omstilling
- ansettelse av lærlinger etter avsluttet læretid

Enhver produksjonsbedrift må alltid ha fokus på produktivitetsforbedrende tiltak, og dette arbeidet vil fortsette framover».

UTVILSOMT TAPT

Adm.dir. Jon-Erik Lunøe uttalte etter domsavsigelsen at Selvaagbygg utvilsomt har tapt denne saken, men presiserte at firmaet samtidig faktisk har fått medhold i at firmaet med sitt omstillingsbehov hadde anledning til å fravike ansiennitet ved utvelgelse av arbeidstakere som skulle sies opp ved nedbemanning. Lunøe mener dette er en viktig sak for firmaet å få bekrefte.

SAKLIG GRUNN TIL Å FRAVIKE ANSIENNITET

Retten sier at Selvaagbygg med sitt omstillingsbehov hadde saklig grunn til å fravike ansienniteten. Hva betyr det? Var situasjonen i firmaet så ekstraordinær (og det var vel ingen grunn til å betvile at situasjonen var veldig vanskelig) at i dette (ene) tilfellet var det saklig grunn til å kunne fravike ansiennitet? Eller mener retten at det er slik at bare kriteriene som blir valgt og vurderingene som blir foretatt er objektive og saklige så kan Hovedavtalens prinsipper om ansiennitet fravikes?

□ Odd Magnar Solbakken

Kåre Berg, hovedtillitsvalgt i Selvaagbygg

Nå er dommen rettskraftig og det må vel være en lettelse for gutta å slippe en ny runde i retten?

Kåre Berg, hovedtillitsvalgt i Selvaagbygg, nikker bekreftende og sier at prosessen har vært en tøff tid for de involverte. Sjøl om du mener deg usaklig oppsagt er det allikevel en stor påkjenning å gå til sak mot egen arbeidsgiver.

HAR HATT GOD STØTTE

Kåre sier at både klubben og de oppsagte har fått god støtte både fra arbeidskollegaer i Selvaagbygg og fra fagforeningene. Spesielt ble det satt stor pris på fanemarkeringa foran tinghuset før rettssaken startet. Kåre vil takke de seks gutta som har stått løpet ut og kjempet for sin egen sak og for alle andre organiserte.

Hvordan har ledelsen oppført seg under denne prosessen?

I etterkant av rettssaken så har enkelte sentrale personer i bedriften greid og konfrontere noen av de som gikk til sak om hva de hadde svart i retten. Dette følte guttene veldig ubehagelig og krenkende. Dette har klubben tatt opp og fått satt en stopper for. Bortsett fra denne grove hendelsen så har bedriften opptrådt på en profesjonell måte under prosessen og behandlet de som gikk til sak på lik linje med de andre ansatte. Og etter at dommen falt fikk gutta blomster fra administrerende direktør Erik Lunøe, som for øvrig har vært veldig ryddig i denne perioden.

KOMPETANSEKARTLEGGING

Under prosessen med permitteringer og oppsigelser gikk dere i tillitsmannsutvalget tidlig ut og mente at bedriftens kartlegging og karaktersetting i stor grad var basert på skjønn og subjektive vurderinger.

Kåre Berg sier at han er glad for at dommen så klart peker på det samme som de tillitsvalgte pekte på under hele denne prosessen. Nemlig at måten kartleggingen ble gjennomført på ikke var basert på objektive kriterier.

SAKLIG GRUNN TIL Å FRAVIKE ANSIENNITET

I dommen sies det at «...Selvaagbygg med sitt omstillingsbehov hadde saklig grunn til å fravike ansiennitet ved utvelgelse av arbeidstakere som skulle sies opp ved nedbemanning, men at framgangsmåten som ble benyttet innebar at saklighetskriteriet ble krenket...»

Noen kommentar til dette?

Klubben har nok et annet syn på om bedriften hadde saklig grunn til å fravike ansienniteten. Men dette vil jo selvsagt ikke være noe ankepunkt for de som vant saken.

DET HAR GÅTT I ETT

Det har gått i ett med møter og diskusjoner siden sommeren 2008. Så nå håper Kåre at ting roer seg litt framover og at de

Prosesen har vært en tøff tid, sier hovedtillitsvalgt Kåre Berg

kan få tid til å jobbe med andre utfordringer enn permitteringer og oppsigelser.

SER FRAMOVER

Kåre Berg sier at både de tillitsvalgte og ledelsen håper å legge det som har skjedd bak seg. Det er viktig å ta lærdom av det som har skjedd, men slik situasjonen er for tiden ønsker begge parter å se framover og prøve å få til et godt og konstruktivt samarbeid.

Det er fortsatt en utfordrende situasjon og det kan muligens bli litt ledig kapasitet på nyåret. Men firmaet har fått to blokker på Kolbotn, med oppstart på nyåret. I tillegg er det oppstart på Kjørbokollen i april neste år.

□ Odd Magnar Solbakken

Full oppreisning for de organiserte arbeiderne i Engra-saken

Det er ikke bra at både byggherren og den bosniske arbeidsgiveren går fri i denne saken.

Økokrim har konkludert med at lønns- og arbeidsforholdene til de bosniske arbeiderne ved Ansgar hotell var ulovlige. Saken mot Engra d.o.o. and Partners blir likevel henlagt fordi Norge ikke har mulighet til å forfølge selskapet i Bosnia.

Grunnen er blant annet at Bosnia står utenfor Schengen-samarbeidet.

Økokrim foreslår at det lages en ny forskrift om at også byggherren kan holdes ansvarlig for minstelønn til arbeidere, såkalt solidaransvar.

Økokrims etterforskning av arbeidsforholdene på byggeplassen i Møllergata 26 som Arbeidstilsynet anmeldte til Økokrim i april 2008, viser at arbeidsgiveren, det bosniske selskapet Engra d.o.o gjorde seg skyldig i en rekke lovbrudd:

- fiktive arbeidskontrakter og timelister ble presentert for byggherren og norske myndigheter
- den reelle lønnen til arbeiderne lå betydelig under allmenngjøringsforskriftens krav til minstelønn
- betydelig brudd på norske arbeidstidsbestemmelser

Økokrim anslår at lovbruddene i utgangspunktet kunne tilsi forelegg og inndragning hos arbeidsgiveren i en størrelsesorden på rundt 3-4 millioner kroner eller mer.

– LITE TILFREDSSTILLENDEN Å HENLEGGE SAKEN

Økokrim konkluderer med at det er lite tilfredsstillende å måtte henlegge en sak der det er avdekket et så grovt tilfelle av sosial dumping og mener det er grunn til å vurdere regelverket som skal sikre etterlevelsen av allmenngjøringsforskriften bør styrkes ytterligere. Det er med virkning fra 1. januar 2010 gitt nye regler i

allmenngjøringsforskriften om solidaransvar, hvor det åpnes for at det kan gis forskrifter om at også byggherren kan holdes ansvarlig for at arbeidstakerne skal få utbetalt minstelønn etter allmenngjøringsforskriften. Økokrim mener denne saken viser at det er grunn til å vurdere å gi en slik forskrift for å trygge arbeidernes rettigheter i liknende saker i framtida. I tillegg kan andre tiltak vurderes, for eksempel en styrking av byggherrens plikt til å påse at utenlandske entreprenører følger allmenngjøringslovens regler.

– FULL OPPREISNING FOR ARBEIDERNE

Økokrims rapport er viktig, ikke minst for de fem arbeiderne som sto fram og fortalte fakta, meldte seg inn i Fellesforbundet og krevde sin bosniske arbeidsgiver for lønn. For dem vil dette være en stor lettelse. De er jo nærmest blitt anklaget i Bosnia for å ha forsøkt å svindle arbeidsgiveren sin. For dem betyr dette full oppreisning.

Oslo Byggningsarbeiderforening har vært i kontakt med disse arbeiderne og det er ikke tvil om at de er meget tilfreds med hva Økokrim har funnet ut og hvem som snakket sant.

– INGEN STILT TIL ANSVAR

Det som ikke er fullt så bra er at ingen blir stilt til ansvar. Den bosniske arbeidsgiveren går fri. Byggherren Real Invest Holding as går fri. For oss er det liten tvil om at byggherren har vært med på leken. Men Økokrim har ikke klart å bevise det.

– HOLDER ORD

E24 omtalte denne saken etter at rapporten fra Økokrim ble lagt fram og referer til en uttalelse administrerende direktør Torgeir Silseth i Choice Hotels kom med til NTB: «...det er fem av de 32 arbeiderne som har ønska å ta en sak om etterbetaling. De øvrige har åpenbart ønsket å ikke ta en konflikt med sin arbeidsgiver. Gjennom Oslo Byggningsarbeiderforening er det satt fram et krav på halvannen million. Nå er kjennelsen fra Økokrim klar, og da regner jeg med at vi fortsetter den positive dialogen med dem...»

Denne dialogen er allerede i gang og første møte mellom Oslo Byggningsarbeiderforening og administrerende direktør i Choice er allerede avholdt. Etter dette møtet er det liten grunn til å tvile på at våre medlemmer som jobbet i Engra d.o.o and Partners får en hyggelig overraskelse. Eller for å si det på en annen måte. De får sin rettmessige lønn. Kanskje allerede til jul.

– SKATTEETATEN

Økokrims konklusjon er med dette klar. Det har foregått klare brudd på allmenngjøringsloven og lønna har vært så lav som 24-35 kroner i timen.

Så da blir spørsmålet om skatteetaten nå kan opptre så fornøftig at de klart unnskylder seg overfor de bosniske arbeiderne som har fått en skattesmell som ingen vil klare å betale. Og som er basert på at arbeidsgiver har innberettet lønn tilsvarende 135-165 kroner i timen. Vi forventer nå, etter Økokrims rapport, at skatteetaten umiddelbart frafaller skattekravene som er basert på opplysninger som ikke har noen rot i virkeligheten. Ingen har fått den lønna som er innrapportert til skattemyndighetene!

NB!

I en pressemelding fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet ble det opplyst at departementet allerede hadde vært i kontakt med Sentralskattekontoret for utenlandssaker (SFU) for å sikre seg at de er kjent med Økokrims vurderinger når de skal vurdere skatteplikten for arbeidstakerne. I klartekst betyr vel det at de har fått beskjed om å skjerpe seg.

Over 3000 uten læreplass

Tall fra utdanningsdirektoratet viser at det per 1. oktober var 3 342 søkere som fortsatt manglet et tilbud. Tallene er foreløpig litt usikre, men de gir en klar pekepinn på hvordan situasjonen er.

Ved inngangen til oktober var det formidlet 11 431 læreplasser. Det er 1 364 færre enn på samme tidspunkt i fjor. Nedgangen er størst innen fagene tømrer, elektriker, industrimekaniker, rørleggere og helsearbeidere.

□ OMS

Mangel på lærlingetilbud er ikke noe nytt problem. Bildet er fra en lærlingedemonstrasjon i 2007.

Alexander Bismar har vært lærlingerepresentant i Klubbstyret til PEAB siden nyåret og har snart ett år på baken under klubba til Harald Braathen.

Alexander ble forespurt av valgkomiteen v/Johnny Katterud foran årsmøte'09 om han ville ta på seg dette vervet. Dette virka både spennende og nytt for Alexander som senere ble enstemmig valgt inn i klubbstyret.

Alexander trives i klubbstyret og forteller at han blir godt oppdatert samtidig som han videreformidler dette ut til arbeiderne på byggeplassen sin. «Det kommer ofte spørsmål fra medlemmene på plassen etter vi har hatt møter og sånn» sier Alexander. Klubben i PEAB sender klubbstyreferatene sine ut til byggeplassene og dette er en suksess sier han.

Han forteller også at han på fredagen var på Byggningsmessa på Lillestrøm der han hadde ansvar for lærlingene.

Messa var veldig bra og anbefales på det sterkeste.

Å være lærling i PEAB er morsomt, lærerikt, spennende og utfordrende. «Men utfordringene takler vi som regel bra!» skyter Alexander inn.

Sin egen læretid er også full av lovord. «Veldig bra», «Ikke noe negativt», «Alt har bare vært bra», «gode kollegaer og sjef». Alt sammen har vært bra». Det hersker ingen tvil om at Alexander Bismar trives i jobben og vervet sitt hos PEAB.

Det virker som de fleste lærlingene kommer seg lettere inn i firmaene gjennom utplassinger fra videregående. Dette er også tilfellet med Alexander. Han var utplassert i PEAB både første og andre året på Hellerud Videregående og begynte som lærling etterpå det. PEAB var nok også fornøyd med Alexander tydeligvis.

PEAB merker også finanskrisa. Det er et tøffere marked og ikke like lett å få nok nye jobber lenger. Anleggssida derimot har en del jobb og låner folk fra bygg-avdelinga. Alexander er utlånt til anlegg akkurat nå og synes det er fint med et slik samarbeide mellom avdelingene.

I forhold til dette så er lærlingene heldige i PEAB sier Alexander. Lærlinger er førsteprioritet og mister ikke plassene sine.

Alexander har dame, men er ikke gift ennå (neineineineineinei, hahaha). Han jobber mye og trener mye. Han sier det er viktig å holde seg i form selv om man jobber mye. Kanskje spesielt dersom man jobber mye.

Han kommer fra den Dominikanske Republikk, men er for tiden bosatt på Grorud/Ammerud som er et fint og trivelig

sted der alle kjenner alle. Reporteren skyter inn at dette er mere livsfarlig enn idyllisk siden han selv kommer fra et lite sted oppi Gudbrandsdalen. Grorudalen Nord.

Alexander pleier å bla litt i Byggningsarbeideren i helgene og når den ligger på jobben. Han vil gjerne anbefale PEAB som både lærlingebedrift og arbeidsplass til leserne.

I forkant av tariffoppgjøret så har han også en klar anbefaling. «Få opp minstelønna!». Viktigste argumentet for dette er å sikre arbeidsplassene til de seriøse aktørene i markedet gjennom allmenngjøringa.

Han vil også støtte Knut Alexander Johnsen fra forrige nr i uttalelsen «gjør som fadderen sier og ikke som han gjør bestandig». I tillegg oppfordrer han lærlinger og faddere til å behandle hverandre med respekt og forståelse. Det er ingen som er utlært første dagen på jobb.

Vi penser kjapt innom valgresultatet og Alexander har et lite «tja....jeg er ung» som svar.

Vi går litt tilbake i tid og finner ut at han ikke er direkte misfornøyd med valgresultatet allikevel. Allmenngjøringa må uansett videreføres for å støtte tidligere svar.

Når vi snakker om framtidsplaner så vil Alexander fortsette i PEAB, men kanskje stige litt i gradene. Lærlingeansvarlig og med tiden formann, er det langsiktige målet.

«Men lærlingeansvarlig først» sier Alexander. «For det er ikke så mye jobb som en formann».

Morten André Rønningen
Ungdomsleder
Oslo Byggningsarbeiderforening

Navn:

Alexander Bismar

Alder:

20år

Firma:

PEAB

Faggruppe:

Betong/
forskjalingsnekker

Verv:

Lærlinge-
representant,
Klubbstyret PEAB

Utleieboliger – et alternativ?

Boligbygging har vært en støttepillar i velferdsstaten. Markedet er dårlig egna til å ivareta utjevning, trygghet og bolig til alle.

Rett før valget ble Siv Jensen spurt om hvilke politikere hun beundret. Ikke overraskende svarte hun Ronald Reagan og Margaret Thatcher. Thatcher fordi hun var en dame med bein i nesa som turte å sette i gang «irreversible reformer.» Hva slags irreversible reformer var det så jernladyen satte i verk? Noe av det første hun gjorde etter å ha flyttet inn i Downing Street – lenge før hun begynte å knuse fagbevegelsen – var en boligreform. Under Thatcher, og siden Blair, ble to millioner offentlige (allmenntilgjengelige) boliger privatisert i Storbritannia.

Den offisielle begrunnelsen for dette er selvsagt å skjære ned på de offentlige budsjettene, men det ligger også en utilslørt ideologisk begrunnelse bak. «De fleste familier foretrekker å eie boligen sin, men trenger litt hjelp for å kunne gjøre det. Å være huseier gir dem en følelse av uavhengighet og av å delta i landet. Men tilgang tileiendom er ikke bare filosofisk og samfunnsmessig bra, det er også bra samfunnsmessig sett. Det viser seg å være mindre kostbart for de offentlige finansene,» sa Maggie allerede i 1974. Den amerikanske sentralbanksjefen Alan Greenspan sier det enda tydeligere: «Jeg mente, og mener fortsatt, at det økte antallet boligeiere ville skape større oppslutning om markeds-kapitalismen.»

En slik rasering av det sosiale boligmarkedet har foregått eller foregår nå i de fleste vestlige land, Sverige, Nederland, Danmark..., alle med Storbritannia som ledestjerne. I Norge gikk vi igjennom en irreversibel boligreform for mange år siden, med det resultat at Oslo antakelig er den storbyen i Europa som har det mest markedsbaserte boligmarkedet.

Trygve Brattelis kjente sitat fra 1951 om at det «ikke bør være et område for privat næringsdrift å eie andre menneskers hjem» er blitt stående som selve hovedformuleringa av eierlinja i norsk boligpolitikk. Nå kan jo sitatet leses som at ingen skal tjene penger på å eie andres bolig, men uansett har det vært en boligpolitisk linje i Norge om at alle skal kunne eie sin egen bolig. Det er nettopp i spenningen mellom denne eierlinja og innsikten om at retten til bolig er et offentlig ansvar at vi har fått det særegne norske kompromisset med bo-

rettslagsmodellen, altså et kooperativt eierskap.

I den første etterkrigstida så nok folk flest på seg selv som leietakere, selv om de var andelseiere i et borettslag. Dette skinte også igjennom i ordbruken, hvor borettslagsloven brukte ord som husleie, leietaker og så videre. Men selv om dette hvert forandra seg og den vanlige borettslaver gjerne så seg selv som huseier var det nok fjernt fra hans fantasi at boligen hans dermed også skulle være fritt omsettelig og bli et investerings- og spekulasjonsobjekt.

Imidlertid endra dette seg etter hvert, og når partiet Høyre på 70-tallet tok til orde for å deregulere borettslagssektoren slik at familier i borettslag skulle kunne «eie» sin bolig på lik linje med andre var dette søt musikk i ørene til mange andelseiere. Dette var kjerna i høyrebølgen, og i vår sammenheng representerte det et systemskifte i boligpolitikken. Mange har beskrevet hvordan skiftende regjeringer gjorde jobben med å deregulere boligmarkedet på 70- og 80-tallet, men kort fortalt har boligsektoren fra å være en sektor som var sterkt prega av regulering og offentlig innsats nå blitt prega av å være overlatt til et fritt marked. Dette frie markedet kombinert med svært lav offentlig innsats har altså ført til det mange kaller Europas råeste boligmarked.

Synet på bolig var en gang at dette var en rettighet, en livsnødvendighet og at det var et offentlig ansvar å skaffe folk et passende bosted. I dag er synet på bolig blitt at det er en investering, noe man ikke bare skal bo i, men arve, eie eller leie ut. Denne investeringen har for mange vært vellykket, og boligen blir ofte sett på som vanlige folks pengebinge, men samtidig er inngangsbilletten så høy at de færreste kommer seg inn i boligmarkedet uten hjelp. Riktignok finnes det låne- og bostøtteordninger, men det offentliges støtte har gått over fra universelle til selektive ordninger – med andre ord fra å være en støtte til murstein til å bli en støtte til vanskeligstilte boligsøkere - kan dette lett føre til stigmatisering og klientifisering. Kjøp av bolig er jo dessuten forbundet med risiko, og når investeringen er høyere enn hva husholdningen kan klare kan det fort føre til økonomisk ruin.

Boligpolitikk har vært en støttepillar i velferdsstaten, et redskap for å sikre bolig for alle, utjevning og trygghet. Markedet er dårlig egna til å ivareta disse funksjonene. De som for eksempel tror at en markedsbasert boligsektor kan sikre integrering og hindre ghettoifisering bør tro om igjen. Likevel blir det sett på som naivt og bakstrevsk å innføre nye reguleringer på boligen. Ikke minst er det politisk umulig. Jeg skulle likt å se det partiet som gikk til valg på et slikt program.

Boligsektoren kommer nok i uoverskuelig framtid fortsatt til å være markedsbasert og dominert av selveiertanken, men det er fullt mulig å tenke seg mekanismer som motvirker de verste utslagene, samtidig som de er innenfor markedets rammer. En mulig vei er å opprette et stort, ikke-kommersielt leiemarked hvor det å leie står fram som et reelt alternativ til å eie. En storstilt utbygging av studentboliger er et skritt i riktig retning, men det trengs et atskillig større løft, også retta mot «vanlige» folk – ikke bare studenter. En slik utbygging bør foregå med lavest mulig byggekostnader og i områder hvor det er «billig» å bygge, men det krever selvsagt også store offentlige tilskudd. Selve bygginga og forvaltninga av utleieboligene bør foretas av profesjonelle aktører. Det er nærliggende å tenke seg at boligbyggelagene spiller en sterk rolle her, men det er også mulig å tenke seg at nonprofit-organisasjoner medvirker. Dette er vanlig i andre land.

Samtidig må det gjøres noen skattepolitiske grep. I Norge er det store skattemessige fordeler ved å bo i egen bolig – Leieboerforeningen anslår verdien til ca 30 000 kr pr år til hver eierbolig. Slike subsidier får ikke leieboerne, og det er en av grunnene til at de havner i fattigdomsfella. Men her står det bare på politisk vilje. I den første Soria Moria-erklæringen het det at «Regjeringen vil sette i gang et omfattende program for bygging av ikke-kommersielle utleieboliger, lavinnskuddsboliger, studentboliger og små eieboliger.» Denne planen så vi aldri noe til, og i Soria Moria 2 har den forsvunnet helt. På tide å ta den fram igjen?

□ Petter Vellesen

Positiv utvikling på HMS-arbeidet

Anders Johnsen er 53 år og tømrer av fag. I snart to år, siden mars 2008, har han vært regionalt verneombud i vårt distrikt. Da er det vel på tide at Byggningsarbeideren tar et intervju med ham.

- Hvilken bakgrunn har du, Anders?

- Jeg er altså tømrer og jobbet hos Ragnar Evensen, som altså ble AF. Før jeg ble regionalt verneombud hadde jeg vervet som hovedverneombud i AF Byggfornylse og har vært verneombud siden 2002.

- Hvordan fungerer ordningen med regionale verneombud egentlig?

- Grunnen til at vi har en slik ordning i bygge og anleggsvirksomheten er at disse arbeidsplassene er midlertidige og at arbeiderne flytter seg fra plass til plass. Samtidig er disse arbeidsplassene ofte risikofylte og skadeutsatte. Derfor er det hensiktsmessig med mobile verneombud. Ordningen baserer seg jo på et trepartssamarbeid mellom staten, arbeidsgiverorganisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene. Arbeidsgiverne finansierer ordningen via et fond, men vei er oppnevnt av Fellesforbundet. På landsbasis er det

fjorten «RVOer» i byggevirksomheten og i fjor gjennomførte vi 3380 byggeplassbesøk.

- Hva gjør egentlig et regionalt verneombud?

- Hovedoppgaven er oppsøkende virksomhet på mindre byggeplasser. Vi skal jo først og fremst fungere som verneombud for firmaer med mindre enn ti ansatte som ikke har eget verneombud. Vi er «reisende i HMS» og fungerer på mange måter som konsulenter. Og ikke bare for småfirmaer. Alle bedriftene innen bygg- og anleggssektoren betaler jo lønna vår, så vi stiller opp for alle som trenger vår ekspertise. Vi jobber tett med Arbeidstilsynet.

Og så har vi jo kursvirksomheten. Vi arrangerer 40-timers kurs for verneombud og medlemmer i AMU, og dessuten har vi kurs i asbestsanering og PCB-sanering. Noen av de regionale verneombudene er eksperter i de sistnevnte kursene. For egen del avholder jeg to 40-timerskurs i året.

- Du er jo mye på farta. Hva slags saker kommer du over?

- Det verste er farlig arbeid i høyden, mangelfulle stillaser og dårlig fallsikring. Det er også det vi kommer mest over. På landsbasis i fjor hadde vi 627 stengninger av farlig arbeid, og av disse gjaldt 577 arbeid i høyden. Firmaene har ofte for dårlig kompetanse i å kontrollere stillasene. Når stillasene først er bygd er det brukers jobb å kontrollere dem, selv om de er satt opp av et stillasfirma. Her synes det mye!

Ellers er det mye manglende dokumentasjon, HMS planer og sånt. Og så kommer vi jo over gjerdesager som mangler spaltekiv, trappehull som ikke er tildekket og sånt. Vi oppdager jo også mye dårlige brakkeforhold med manglende vann og toalett. Det må jo være en menneskerett å få vaska seg på henda før man spiser!

Jeg har for øvrig et råd til alle når det gjelder fallsikring, og det er at dere må sørge for å få skikkelig opplæring i bruk av fallsikringsutstyr før dere benytter det. Feil bruk kan være livsfarlig! Det samme gjelder i evakuering av folk som har vært så uheldige å falle ned og blir hengende i selen.

- Er det noe som har blitt bedre på byggeplassene?

- De firmaene jeg treffer igjen har som regel hevet standarden. Det viser jo at det vi gjør har en funksjon. Bedriftene vet at vi alltid er ute og at det er stor sjanse for at vi kommer innom. I de store firmaene blir HMS tatt på alvor. I de små er det så som så. Noen har alt på stell, mens andre har ikke plan i det hele tatt. Men i det store og hele er det aksept for HMS-arbeidet og de fleste er blitt flinkere. Det er en positiv utvikling!

- Hvordan kan medlemmene bruke deg?

- De kan bruke meg til alt som har med HMS å gjøre. Har dere spørsmål er det bare å ringe eller sende en mail. Det setter vi stor pris på! Anders kan kontaktes på telefon 941 48 978 eller e-post: anders.johnsen@fellesforbundet.no

Anders Johnsen er regionalt verneombud i Oslo.

HMS-arbeidet har utviklet seg.

□ Petter Vellesen

Nær 5000 konkurser i år

I fjor gikk 3542 norske bedrifter konkurs. I år kan vi nærme oss 5000, sier direktør Gabor Molnar i kredittopplysningsbyrået Experian. 458 bedrifter gikk konkurs i oktober, 88 flere enn i oktober i fjor, viser tall fra Experian.

Ved utgangen av oktober hadde 4225 norske bedrifter gått konkurs. Det er 683 flere enn i hele fjor. (Byggeindustrien 09.11.2009)

Mange planlegger permitteringer

BNLs medlemsbedrifter har fått et mer pessimistisk syn på fremtiden. 30 prosent av bedriftene sier de vil foreta oppsigelser og 44 prosent vil foreta permitteringer i løpet av de kommende tre måneder. Dette går frem av bedriftspanelundersøkelsen i NHOs nyeste kvartalsrapport som ble presentert i slutten av november. Tallene for planlagt permittering er dystert lesning, og viser at mange av våre medlemmer fortsatt opplever en svært

krevenne hverdag. Krisen i byggenæringen er langt fra over, sier adm. direktør i BNL Ketil Lyng i en kommentar til undersøkelsen. NHOs tall baserer seg på en undersøkelse foretatt blant 2.241 medlemsbedrifter. Av disse tilhørte 507 bygg og anlegg. Undersøkelsen ble gjennomført i november (Kilde: Byggeindustrien, 23.11.09)

Solidaritet med Sigbjørn Johnsen?

I historiens lys

Harald Berntsen er historiker. Han har skrevet en rekke bøker, bl. a. Norsk Bygningsindustriarbeiderforbunds historie. I 2007 har han utgitt en biografi om tidligere statsminister Per Borten, samt «Tilbake til start?», en pamflett om arbeiderbevegelsens historie de siste hundre åra. Harald er i tillegg en ivrig debattant.

Etter at fagbevegelsen har sørga for nok en valgseier for Jens Stoltenberg, har statsministeren kvittert med å bytte finansminister. Formålet har vist seg i løpet av kort tid: Å sikre en mest mulig samordna og effektiv relansering av det såkalte solidaritetsalternativet som Sigbjørn Johnsen var ansvarlig for å gjennomføre forrige gang han var statsråd i Finansdepartementet, fra 1990 til 1996.

Det starta med at den nyslåtte statsråden tok til orde for ideen i Dagens Næringsliv. Begrunnelsen var økte lønnskostnader og dermed sviktende norsk konkurransevne. I et nytt intervju i samme avis sa han at den offentlige utgiftsveksten måtte dempes – ved tiltak som endringer i sjukelønnsordninga og økte egenandeler for velferdsgoder. Når generasjonen hans blei 80 år, kunne den bli nødt til å ta et større ansvar for omsorgsutgiftene, for eksempel til å opprette private borettslag med egne omsorgstjenester. Dagen etter erklærte LO-leder Roar Flåthen – stadig i Dagens Næringsliv – seg «åpen» for et nytt «solidaritetsalternativ».

Deretter har ballen rulla velregissert videre, sist med at ledelsen i LO og NHO har slutta seg til Stoltenbergs behov for å kontrollere de langtidssjukemeldte – og med at forbundsstyret i Fellesforbundet har vært samla på Thorbjørnrud for å høre sentralbanksjef Gjedrem si at det kanskje mer enn noen gang tidligere er viktig å tenke på arbeidsplassene når en tenker på lønn.

Den eneste på LOs ledelsesnivå som hittil har brutt med det unisone koret, er forbundsleder Leif Sande i IndustriEnerg, som har pekt på at lønnsnivået er av mindre betydning for konkurransevnen i eksportindustrien, i motsetning til særlig kraftpriser og regjeringas kraftpolitikk.

Det er med andre ord på tide å repetere hva «solidaritetsalternativet» gikk ut på omkring 1990.

I 1986 prøvde Høyres statsminister Kåre Willoch å møte fallet i oljeprisene med ei forsiktig økonomisk innstramming i form av et beskjedent påslag på bensinsavgifta. I taktisk allianse med Carl I. Hagen greip Gro Harlem Brundtland sjansen til å styrte Willoch. Deretter kunne hu danne regjering for andre gang, og satte i gang med å gjennomføre mer Høyre-politikk enn Willoch og Høyre sjøl kunne ha drømt om å sette i verk – i form av ei videre liberalisering og en hestekur som under finansminister Gunnar Berge åpent tok sikte på å fjerne grunnlaget for store deler av sysselsettinga i bransjer som bygg og anlegg, og på å redusere årsinntekten med ei månedslønn.

LO støtta lojalt opp om hestekuren med å gå med på et nulloppgjør ved mellomoppgjøret i 1987, så loven om inntektsstopp i to år framover ved tariffoppgjøret i 1988.

Som sentralbanksjef Hermod Skån-

Sigbjørn Johnsen Bildetekst: Stoltenberg har henta inn den «folkelige» Sigbjørn Johnsen for å relansere det såkalte solidaritetsalternativet. (Foto: Esben Johansen)

land hadde etterlyst som nødvendig i mange år, og som han sjøl – i forståelse med Harlem Brundtland – bidro til med kraftig renteheving, blei resultatet: Rask vekst i arbeidsløsheten og begynnende gjelds- og bankkrise. Den samme utviklinga fortsatte under den borgerlige koalisjonsregjeringa til Syse 1989-1990. Og den blei ytterligere styrka da denne regjeringa ved et kuppliknende vedtak – like før den sprakk seint i 1990 og med støtte fra Arbeiderpartiet – knytta Norge til EFs fastkurs-samarbeid. Deretter danna Harlem Brundtland si tredje regjering, nå med Sigbjørn Johnsen som finansminister.

Under Sigbjørn Johnsen fortsatte innstramminga, ikke minst gjennom nye rentehevinger opp mot 14-15 prosent som måtte til for å forsvare valutakursene i alle land som hadde slutta seg til EFs fastkurs-samarbeid, mot presset fra de internasjonale storspekulantene. LO på si side fortsatte å bidra til svekkelsen av etterspørselen med to nye «moderate» oppgjør i 1990 og 1992, og våren 1993 nådde arbeidsløsheten en etterkrigsrekord med 180 000 offisielt ledige.

Samtidig blei hele denne innstrammingspolitikken og særlig LOs moderasjonslinje – gjennom innstillinga fra den regjeringsoppnevnte «Sysselsettingskommisjonen», som var leda av Ap's tidligere finansminister Per Kleppe – systematisert under betegnelsen Solidaritetsalternativet. Dette alternativet var altså nytt bare i navnet. I innhold gikk det ut på ei videreføring av prinsippet om at jo mer moderate lønnsarbeiderne i Norge var, desto mer arbeidsløshet ville de skyve over på andre lands arbeidere som ikke var like moderate. Det vil si: Det gikk ut på solida-

ritet med egne arbeidsgivere og var et alternativ til arbeidssolidaritet over landegrensene bak felles krav.

Samtidig baserte «solidaritetsalternativet» seg på den liberalistiske økonomen Milton Friedmans teori om «likevektsledighet». Denne teorien går ut på at en viss andel av arbeiderne i hvert land måtte vise solidaritet med de øvrige ved å godta arbeidsledighet, slik at arbeidsløsheten hele tida er så høy at arbeiderne ikke blir for høye på pæra og krever så høy lønn og trygge arbeidsforhold at landet taperi den internasjonale konkurransen og får massearbeidsløshet i stedet.

Men det var ikke dette «solidaritetsalternativet» som fra 1993 førte til konjunkturoppgang og synkende arbeidsløshet fra og med 1993. I løpet av høsten 1992 gikk EFs fastkurs-samarbeid i oppløsning, og valutaspekulantene hadde ikke lenger noe faste kurser å spekulere mot. Over alt sank rentene til et nivå som skapte nytt liv i verdensøkonomien, med økende avsetning til økende priser for norsk olje og annen eksport.

I løpet av få år sank derfor arbeidsløsheten i Norge ned mot ca. 100 000 ledige. Under Yngve Hågensens lederskap fortsatte LO moderasjonslinja. Under de gode tidene ga dette en viss vekst i reallønna, men enda langt sterkere vekst i kapitalinntektene og en sterkt økende økonomisk ulikhet. Misnøyen med denne utviklinga endte som kjent med at 65 prosent av LOs medlemmer i privat sektor stemte ned det anbefalte forslaget fra Yngve Hågensen om et nytt moderat oppgjør i år 2000. Med den korte streiken som fulgte, hadde LO-flertallet satt en foreløpig sluttstrek for det strengeste «solidaritetsalternativet».

Det er altså dette alternativet Jens Stoltenberg vil ta opp igjen i dag, med hedmarkingen Sigbjørn Johnsen som ny «folkelig» statsråd, nå som en annen statsråd av folket har forlatt regjeringa til fordel for konsulentbransjen. I mellomtida har jo Johnsen, som fylkesmann hjemme på Hedmark, demonstrert sine fortsatte evner til å gjennomføre «solidaritetsalternativer» med å utarbeide grunnlaget for et pensjonsforlik som tar fra de fattige og forkorter deres levetid, til fordel for dem som fra før hadde mest og levde lengst, og som – i likhet med Johnsen sjøl – dermed får enda bedre råd til å betale for seg når de blir 80.

Var det dette alternativet de fagorganiserte ville ha da de stemte rød-grønt ved årets stortingsvalg? Det er opp til de fagorganiserte å svare. Men det er grunn til å tvile på at statsminister Stoltenberg helt har berekna sitt publikum når han har valt å sette framstøtet for en fornyelse av «solidaritetsalternativet» på en første prøve i spørsmålet om sjukelønnsordninga.

Reisebrev fra Sicilia

Vi er heldige i Norge som får så mye tid med ungene våre det første året. Når man i tillegg kan påbegynne pappapermisjon med seks ukers tur til Sicilia, er man ikke bare heldig, men svinheldig. Og det blir jo ikke akkurat verre av at ungen er med: Har du en lyslugga liten under armen, har du med deg en nøkkel til sicilianernes hjerter, og du får kontakt med folk du aldri ellers ville ha prata med.

Med en halvtåring på slep blir det riktignok mange tidlige morrastunder. Men på ei øy uten snø og sludd er det lett å komme seg ut om morran, og kommer man seg ut før klokka er seks er man garantert å møte kollegaer rundt om på byenes kaffebarer. Malerne, murerne og løsarbeiderne sørger for et sabla liv ute på byen lenge før sola står opp, og kunne lede en til å tro at det hele er en fortsettelse av festen kvelden før. Men bortsett fra søppeltømmerne, som etter hva jeg kunne registrere var hakket mer tilbøyelige til å ta seg en dram i eller til kaffen, var det stort sett koffein det gikk i. Den var det til gjengjeld mye av. Og den var sterk.

Med en liten lyslugga gutt under armen er det ikke vanskelig å få kontakt med folk. Disse gutta restaurerte et bygg i Monreale utafor Palermo.

RIDDERE OG ARBEIDSLØSE

Noen kaffebarer fungerte også som jobbformidlings-sentraler. Dagarbeidere sto mange steder og venta håpefullt på oppdrag, før turen rundt om på byggeplassene for å høre om det var noe som skulle sjaues begynte. Arbeidsløsheten på Sicilia er skyhøy, og den italienske økonomien øya er en del av, er i elendig befatning. Til tross for at landets statsminister, Il Cavaliere «Ridderen» Berlusconi fremstår i alle mediene han eier som om krisa allerede er over for Italias del, viser tallene noe helt annet: Det siste året har Italias brutto nasjonalprodukt falt nest mest av G7-landene, og Italia inntar plassen etter den katastrofalt dårlige japanske økonomien. Og til dette hører det at Sicilia og det sørlige Italia er de desidert fattigste områdene i landet.

Arbeidsløsheten har også rammet bygg og anlegg, selv om Italia ikke har hatt noen «spansk» eller «irsk» eiendomsboble. Mangelen på jobb gjør at det finnes en viss støtte til Berlusconis kongstanke om å bygge ei bru mellom Sicilia og «kontinentet» (som sicilianerne kaller Italia). Noe flertall er det likevel ikke snakk om, til tross for desperasjonen mange lever med. Å skulle bygge ei bru er nemlig åpenbar galskap av flere grunner. Brua skal gå over et av de mest jord-skjelv-utsatte områdene i Europa, og skal strekkes mellom et fastland og ei øy som sklir fra hverandre omkring en centimeter i året. Viktigere er det imidlertid at et prosjekt som dette er en gave på flere milliarder euro til mafiaen i sør-Italia og på Sicilia.

Arbeidsløsheten på Sicilia er på over 20 prosent.

GRÅTT GULL OG MAFIOSI

Den sicilianske mafiaen, som blant annet har slått seg opp på «grått gull» (betong), halvferdige veiprojekter og produksjon av elendige boligblokker, er omspunnet av mange myter og en god del romantikk. Det er ganske så uforståelig. Mafiaen er en parasittorganisasjon som dreier seg om noe så lite eksotisk som å tjene penger, og gjør det ved hjelp av noe så banalt som grov vold. Mafiaen trives i fattige og voldelige omgivelser, og gjør derfor sitt ytterste for å opprettholde både fattigdom og vold.

En av mafiaens viktigste inntektskilder er fremdeles *pizzo*, beskyttelsespenger, som gir inntekter på omkring 30 milliarder euro i året. Det er en arbeidsintensiv virksomhet som krever folk: Å tilby «beskyttelse» fordrer nemlig et konstant arbeid med å skape trusselen det skal beskyttes mot. På ei øy der arbeidsløsheten er på over 20 prosent finnes det nok av rekrutter, så mafiaen lider foreløpig ikke av manko på kvalifisert arbeidskraft.

80 prosent av alle næringsdrivende i Palermo betaler fortsatt *pizzo*, og bygg og anlegg er ikke noe unntak. Ifølge en undersøkelse fra universitetet i Palermo betaler små byggefirmaer 2000 euro i måneden for å få lov å drive i fred, mens hoteller og restauranter betaler 578 euro. Sammen med våpen, prostituerte og narkotika gir dette en ikke ubetydelig omsetning. Man regner med at den organiserte kriminaliteten i sør-Italia (Cosa Nostra på Sicilia, Camorraen i Napoli og 'Ndrangheta i Calabria) står for omkring 7 prosent av Italias brutto nasjonalprodukt, og med det er landets største virksomhet.

POLITISK MAKTT

Som alle kapitaleiere av et visst format, har mafiaen også spilt en aktiv rolle i politikken. Opp gjennom historien har den alltid befunnet seg i rommet som finnes mellom herskerne og de beherskede, og gjort seg selv til en formidler mellom de to som har kunnet utnytte og utbytte begge veier. Men særlig viktig har det selvsagt vært å gjøre seg til et redskap for de som hersker. På Sicilia har dette foregått på en rekke ulike måter. I flere tiår sørga de for at kristendemokratene fikk flertall, og var en garanti mot at kommunistene skulle komme til makta. Gjennom store deler av 70- og 80-tallet kontrollerte de dessuten sentrale deler av statsapparatet og besatt statsministerposten. Forbindelsene til makta i Roma er fremdeles tette, og nåværende statsminister Berlusconis omgangskrets er langt fra fri for *mafiosi*.

Å besitte borgermester- og ministerposter var noe mafiaen begynte med etter andre verdenskrig, da de nærmest ble tildelt makten av de fremrykkende ame-

rikanske styrkene etter landgangen på Sicilia. Tidligere hadde den politiske rollen stort sett bestått i å true politiske motstandere i kne gjennom vold og trusler. Denne rollen opphørte ikke i og med erobringen av den formelle politiske makten, men løp i stedet parallelt med den. Mellom 1945 og 1955 drepte mafiaen over 50 fagforenings-, anarkist- og kommunistagitatorer, og 1. mai 1947 spilte de en rolle i massakren i Portella della Ginestra, der 11 arbeidere ble drept og 65 såret. Den dag i dag blir de av mange sett på som den ultimate garantisten mot at radikale politiske krefter forandrer øya grunnleggende, og for at ting forblir som de er.

SØPPELBERG OG KORRUPSJON

I løpet av den korte tida jeg oppholdt meg på Sicilia fikk jeg med meg fire ulike hendelser som alle er betegnende for den tragiske situasjonen Italia befinner seg i. Den første var en nasjonal demonstrasjon for pressefrihet i flere titalls italienske byer, en reaksjon på Berlusconis stadige angrep på ytringsfriheten (han har anlagt sak mot to av de siste virkelig uavhengige mediene i landet, ansatt vennene sine i rikskringkastings nyhetsredaksjoner, og trukket tilbake den juridiske støtten til det eneste tv-programmet som bedriver undersøkende journalistikk). Den andre var en streik blant søppeltømmerne i byen Modica, som streika fordi de ikke hadde mottatt lønn etter at byens politikere hadde tømt kommunekassa i egne lommer. Den tredje var en demonstrasjon utenfor det sicilianske regionparlamentet i Palermo, der 82 ordførere demonstrerte for en opprydding i øyas avfallshåndtering. De var omkranset av store berg av søppel og et stort antall opprørspoliti.

Og endelig fikk jeg med meg en demonstrasjon mot Palermos ordfører, Diego Cammarata, som ifølge arrangørene er mafiosi, og som er ansvarlig for de store søppelbergene som hopet seg opp rundt om i byen den tida jeg var der. På den demonstrasjonen var det tilstede flere politifolk enn demonstranter, og stemningen var anspent. De som holdt appeller gjorde det tett omkranset av meningsfeller og kamerater, som om de forsøkte å beskytte de som våget å ta ordet med sine egne kropp.

Etter noen år med en ordfører som var erklært anti-mafiosi, Leoluca Orlando, er Palermo nemlig atter i mafiaens klør. Og klørne vil ha mer. Ifølge selvsamme Orlando er Cosa Nostras økonomiske ressurser med tiden blitt så omfangsrige at de er i ferd med å «kjøpe den italienske staten bit for bit.»

□ Jonas Bals

Bemanningsbransjen treffer ikke hoppkanten

En svensk undersøkelse «viser» at åtte av ti svensker med ledelses- og personalsvar tror at en generell økning i sysselsettingen kommer til å skje gjennom fleksible ansettelsesformer som prosjektbaserte ansettelser og ansettelser i en tidsbegrenset periode.

Den gamle storhopperen Per Bergerud, som er blitt direktør i bemanningsbedriften Proffice, mener at undersøkelsen er høyst relevant også for Norge. Samtidig unnslyr han seg ikke for å gjenta det gamle mantraet om at det trengs et fleksibelt arbeidsmarked for å skape flere og nye jobber. «Fleksibiliteten innebærer ikke bare at det blir enklere å tilpasse seg konjunktorene, den vil fungere som selve drivkraften i sysselsettingen,» sier Bergerud.

Vi forstår selvsagt at bedriftene vil ha et mer fleksibelt arbeidsmarked. Det blir sikkert billigere for dem, på kort sikt i hvert fall. Vi har vanskeligere for å forstå at flere midlertidige ansettelser vil føre til flere faste ansettelser. «Du må bli syk for å bli frisk,» sa legen til den friske pasienten... Har vi å gjøre med et vikariere argument her, mon tro?

Selv om bedriftene vil ha et mer fleksibelt arbeidsmarked vil ikke arbeidstakerne ha det. Det er knapt nok noe som

er verre enn å stadig være i midlertidig stilling, korttidskontrakt, vikariat, innleid eller utleid uten sikkerhet for arbeidsplassen din. Det mener de fleste arbeidstakere, og det er helt klart folke meninga i Norge: Faste ansettelser er bedre enn midlertidige. Dette vet også bemanningsbransjen. Derfor kjører de et godt formål foran seg, og later som om de er for faste ansettelser, mens hele grunnen til deres eksistens er løse an-

settelsesforhold. Dette er et uryddig svev, Bergerud!

Oslo Byggningsarbeiderforening, og hele fagbevegelsen for den saks skyld, står derimot fjellstøtt på sitt standpunkt: Vi vil ha faste ansettelser!

(kilde: Hegnar Online)

□ Petter Vellesen

Nei til vikarbyrå-direktivet!

EU har vedtatt et nytt direktiv som omhandler vikarbyråer og bemanningsselskaper. EØS landet Norge må implementere direktivet innen 5. desember 2011. Norge har i motsetning til EU land mulighet til å reservere seg mot direktivet. Hittil har ikke Norge gjort dette selv om mange direktiver har vært omstridt. Sist vedtok regjeringen i vår ikke å nedlegge veto mot EUs tjenestedirektiv med knappest mulig flertall på 10 – 9 i statsråd. De fleste LO forbund krevde veto mot EU direktivet.

Det florerer med bemanningsselskaper i byggebransjen. Problemene har tiltatt etter østutvidelsen i mai 2004 med mye sosial dumping og økonomisk kriminalitet. Ikke minst har antall Norskregistrerte Utenlandske Foretak (NUF-selskap) eksplodert. Det var ca 1800 i 2003 og nå nærmer det seg 30 000 NUFere. De fleste etablerer seg i Storbritannia og til dels Seychellene. Det koster kun 1£ å opprette et postkassfirma i London for så starte med utleie av arbeidskraft. En EU-dom i Danmark i

1997 slo fast at i dette tilfelle Danmark, ikke kunne stoppe en filial selv om de ikke hadde aktivitet i Storbritannia. NUFere har ikke revisjonsplikt på omsetning under kr 5 millioner. Myndighetene burde trossa Brussel og EU og satt en stopper for denne skadelige virksomheten.

I det nye vikarbyrå-direktivet heter det at innleide fra vikarbyrået skal i utgangspunktet ha samme lønn og vilkår som innleiebedriften. Det høres bra ut, men samtidig kan det unntas dersom ansatte har fast kontrakt. I artikkel 4 heter det at verken lover eller overenskomster kan legge inn restriksjoner på vikararbeid. For norsk fagbevegelse kan dette bety alvorlige problemer siden vi har forbud mot midlertidige ansettelser i §14.9 i Arbeidsmiljøloven. §14.9 legger også føringer for §14.12 som omhandler vikarbyråer/bemanningsselskaper. De kan leie ut folk som er reelle vikarer og for eksempel i forbindelse med kultur/sportsarrangementer eller sesongarbeid. Dessverre blir lovene i altfor stor

grad undergravd. Tillitsvalgte i ulike bransjer strir daglig med inn/utleie av arbeidskraft. Dette forhold undergraver lønns og arbeidsvilkår. Mange bransjer har relative gode bestemmelser i overenskomstene som bør brukes mer aktivt som §1.2 i FOBen som sier at innleie og bortsetting av arbeid krever avtale og forhandlinger med de tillitsvalgte. Det er et viktig verktøy for de tillitsvalgte. FOBens §1.2 og andre bestemmelser i overenskomster er sannsynligvis i strid med EUs vikarbyrådirektiv. Det samme gjelder Arbeidsmiljølovens bestemmelser om at §14,9 med forbud mot midlertidige ansettelser som legger føring for §14.12 dvs ansettelsesforhold i bemanningsselskaper. Dette er sannsynligvis i strid med direktivet. Alvorlighetsgraden av dette må diskuteres i hele fagbevegelsen. Da er det nødvendig å tale Roma midt i mot dvs Brussel og kreve veto mot EUs Vikarbyrådirektiv!

□ Boye Ullmann

TARIFF-OPPGJØRET 2010

Feil e-postadresse

I forrige utgave av avisen oppfordret vi medlemmene til å sende oss kontonummer, fordi vi ønsker å ha registrert dette i god tid i tilfelle det blir streik neste år. Dessverre ble e-postadressen feil. Riktig e-postadresse er:

Avd603@fellesforbundet.org

Svarīgs paziņojums: Solidārā atbildība par algu

Tev ir tiesības prasīt minimālo algu 133,50 kr apmērā un tev ir tiesības saņemt piemaksu par virsstundu darbu.

Ja tu nesaņem tev pienākošos algu no darba devēja, tev ir tiesības to prasīt no pasūtītāja vai arī no galvenā uzņēmēja.

Pasūtītājs ir tas, priekš kura tavs darba devējs strādā. Kopā ar darba devēju viņš ir solidāri atbildīgs par to, lai tu saņemtu to minimālo algu, uz kuru tev ir tiesības. Galvenais uzņēmējs ir tas, kuram ir noslēgta vienošanās ar objekta īpašnieku. Viņš ir solidāri atbildīgs

kopā ar saviem apakšpiegādātājiem visos posmos par to, lai viņu darbinieki saņemtu to minimālo algu, uz kuru viņiem ir tiesības.

Ja tu nesaņem to algu, uz kuru tev ir tiesības, mēs varam tev palīdzēt ar prasības izvirzīšanu. Ja tu esi mūsu apvienības biedrs.

Netici solījumiem par to, ka alga «būs rīt», vai arī «pēc nedēļas». Tu vari pieprasīt algu tikai trīs mēnešus atpakaļ, rēķinot no datuma, kurā šo prasību ir saņēmis pasūtītājs. Ja tu gaidīsi pārāk ilgi, tava prasība var tikt zaudēta.

Uzturi kārtībā papīrus. To, ko tu nespēj dokumentēt, tu nevari arī pieprasīt. Rūpējies par to, lai tev būtu kārtībā darba līgums, algas lapiņas un pārskats par nostrādātajām stundām (taimlistes).

Solidārā atbildība par algu stājas spēkā no 2010.gada 1.janvāra. Tas neattiecas uz algu, kura ir nopelnīta, strādājot saistībā ar apakšpiegādes un izīrēšanas kontraktiem, kuri noslēgti pirms 2010.gada.

Oslo Celtniecībā strādājošo apvienība

Ważna wiadomość: Solidarna odpowiedzialność za wynagrodzenie

Masz prawo do minimalnej płacy w wysokości 133,50 kr na godzinę i prawo do zapłaty za nadgodziny. Jeśli Twój pracodawca nie wypłaci Ci pensji, jaka Ci się należy, możesz domagać się jej u bezpośredniego bądź głównego kontrahenta.

Bezpośredni kontrahent to ten, który zatrudnia Twojego pracodawcę. Jest on solidarnie odpowiedzialny, razem z Twoim pracodawcą, za to, byś miał wypłaconą minimalną stawkę. Główny kontrahent to ten, który ma umowę ze zleceniodawcą. Główny kontrahent jest także związany solidarną odpowiedzialnością, razem ze swoimi podwykonaw-

cami na każdym poziomie, aby ich pracownicy otrzymali minimalną płacę, jaka się im należy.

Jeśli nie dostaniesz należnego wynagrodzenia, możemy Ci pomóc w domaganiu się właściwej wypłaty, jeśli jesteś członkiem naszego związku.

Nie wierz w to, że pensja przyjdzie „jutro” albo „za tydzień”. Możesz żądać wypłaty jedynie trzy miesiące wstecz. Jeśli będziesz czekał, Twoje żądanie może ulec przedawnieniu.

Miej dokumenty w porządku. Jeśli nie możesz czegoś udokumentować, to nie masz też prawa niczego żądać. Zadbaj o to, byś miał umowę o pracę, rozliczenia miesięczne i listy godzin pracy.

Solidarna odpowiedzialność za płacę wchodzi w życie od 1. stycznia 2010. Nie dotyczy ona pensji zarobionej w okresie umów podwykonawczych zawartych przed 2010.

Oslo Byggningsarbeiderforening

Gratulujemy chłopakom z Jobzone umowy taryfowej!

Zagrożenie strajkiem zostało potraktowane poważnie. W piątek 20. listopada nareszcie stało się pewne, że umowa ogólnokrajowa dla branży budowlanej będzie dotyczyć firmy pośrednictwa pracy Jobzone Bygg og Anlegg as od 1. grudnia 2009.

Droga była długa. Półtora roku temu, po decyzji organu rozjemczego dla związku pracodawców (NHO) i związków zawodowych (LO) o tym, że firma pośrednictwa pracy jest „pustką taryfową”, strony podjęły negocjacje na temat nowej wspólnej umowy taryfowej. Decyzja ta została uzasadniona tym, że firma pośrednictwa pracy wynajmuje siłę roboczą około 200 różnym branżom, i że niemożliwym jest ustosunkowanie się do tylu umów branżowych. Wyglądało na to, że sprawa będzie leżała odłogiem. Dlatego w marcu wysłaliśmy do NHO Service żądanie o podpisanie umowy taryfowej. Odpowiedziano, że Jobzone nie jest ich członkiem. Wysłaliśmy wtedy żądanie bezpośrednio do Jobzone, ale firma je odrzuciła. W międzyczasie Jobzone przeszyła się w NHO Service, który odradzał jej zawarcia umowy taryfowej dopóki negocjacje na temat nowej wspólnej umowy taryfowej między NHO i LO nie zostaną zakończone.

W środę 18. listopada Jobzone przeczytała

w Aftenposten, że pracownicy są zdecydowani strajkować, jeśli będzie to konieczne. Groźba ta została, na szczęście, potraktowana poważnie.

To ogromne zwycięstwo dla naszych zagranicznych członków. Najwyższy czas, aby warunki pracy w firmach pośrednictwa osiągnęły podobny poziom co w zakładach produkcyjnych. Warunki dla pracowników z firm pośrednictwa pracy w branży budowlanej pogorszyły się z powodu kryzysu. Zwolnienia

i rozdzielanie pracy odbywało się warunkowo. Naszych 51 członków z Jobzone miało tego dosyć. Nie mieli cierpliwości, żeby czekać aż NHO i LO osiągną porozumienie w sprawie umowy taryfowej.

Teraz mężowie zaufania mogą rozpocząć negocjacje w sprawie lokalnej umowy i rozporządzeń. Najważniejsze dla tych, co stali na czele walki o umowę taryfową, jest stały tygodniowy czas pracy. Na dzień dzisiejszy większość pracowników Jobzone ma zawartą umowę o pracę *bez gwarancji wynagrodzenia*. Oznacza to, że firma nie jest zobowiązana żeby płacić im za czas między zleceniami. W umowie taryfowej podstawą jest 37,5 godzinny tygodniowy czas pracy. NHO Service twierdzi, że umowa taryfowa nie zmienia indywidualnej umowy o pracę zawartej z firmą. Kwestia ta nie jest jeszcze rozpatrzona z prawnego punktu widzenia. Tak czy inaczej, będzie to bardzo ważna sprawa do negocjacji dla nowo wybranych mężów zaufania.

Gratulujemy i życzymy im powodzenia!

Julia Maliszewska

OIL-TECH AS

En isolatør hadde avsluttet sitt arbeidsforhold i firmaet uten å få utbetalt feriepengene sine på rundt 16 000 kroner. Oversendt Distriktskontoret. Konkurs åpnet og NAV lønnsgaranti må betale

ARYA LTD

Krav om ventelønn og ulovlig trukket lønn (kr 15 000) fordi vedkommende sluttet (fikk slutt) i prøvetida. Oversendt distriktskontoret. Etter et forhandlingsmøte ble det et kompromiss. Ingen fornyede.

ABC BYGGESERVICE LTD

Krav om feriepenge ved avsluttet arbeidsforhold for 2 polske medlemmer. I underkant av 45 000 kroner. Firmaet har meldt oppbud (konkurs) og feriepengekravet blir en sak for NAV lønnsgaranti

ALTIBYGG AS

Feriepengekrav for et medlem for 2008 og halve 2009. Ble oppsagt grunnet manglende ordretting. Kravet var på ca 50 000 kroner. Ingen uenighet om kravet. Konkursbegjæring var klar for tingretten, men firmaet kom oss i forkjøpet og konkurs åpnet. Nav lønnsgaranti får rekninga.

ARMERINGSENTRALEN

Twist om overtid og ventelønn. Etter et forhandlingsmøte blir det utbetalt et engangsbeløp.

JOBZONE LILLEHAMMER

Twist om dårlig utført arbeid og tilbakeholdt lønn. Etter en ryddig e-postutveksling er pengene utbetalt.

EKC BYGGPROSJEKTSTYRING AS (1)

1 medlem hadde kun fått deler av feriepengene for 2008. Påkrav ble sendt og pengene er nå utbetalt. 20 000 kroner.

EKC PROSJEKTSTYRING AS (2)

Feriepengekrav for 3 polske medlemmer.

Kr 48 169,00. Fikk ingen tilbakemelding fra firmaet og oppnådde ikke kontakt på telefon. Saken videresendt distriktskontoret for hjelp. Rett før konkursbegjæring ble oversendt tingretten kom pengene på konto.

JOBZ AS

En twist om ferie var «permisjon» eller «ferie». I prinsippet var det fellesferie i perioden 13/7-24/7, men det kunne søkes om ferie i en annen periode. Det ble gjort i dette tilfelle, men når han kom tilbake fra ferie hevdet firmaet at avviklet ferie var permisjon og at han ikke hadde rett på jobb eller lønn før fellesferien var avviklet. Saken oversendt distriktskontoret for videre behandling.

ADECCO (1)

3 malere som har vært ansatt siden 2004 ble sagt opp. Vi trodde ansiennitetsprinsippet ikke var fulgt, i forhandlingene viste det seg at Adecco ser seg nødt til å si opp samtlige malere. Det var også samme ansiennitet på de 7 siste malerne som trolig blir sagt opp neste måned.

ERGANE (1)

Et medlem ble trukket 1200 kr på sluttoppjøret fordi firmaet hevdet at vedkommende ikke hadde levert maleutstyret etter at arbeidsforholdet ble avsluttet. Medlemmet leverte imidlertid utstyret, men bedriften mente det var for sent og ville fremdeles ikke betale. Siden det dreide seg om et beskjedent beløp og vi til nå har samarbeidet tilfredsstillende med Ergane, lot vi saken ligge. Etter en stund, og ryddig e-postveksling ble pengene utbetalt.

ERGANE (2)

Twist om utestående lønn og overtid. Saken ble delvis løst på seinsommeren, men bedriften hevdet at de siste 48 timene ble rettmessig holdt tilbake. Også denne saken ble til slutt løst på en konstruktiv måte via e-post.

JOBZONE BYGG OG ANLEGG (1)

Et medlem hadde inngått en arbeidsavtale med bedriften om fast ansettelse med garantilønn. Denne ble forsøkt trukket tilbake og vedkommende ble tilbudt arbeidsavtale uten garantilønn. Medlemmet avsto tilbudet. Jobzone hevdet at garantilønnkontrakten ble inngått fordi han er fagarbeider og ettersom de ikke synes han var kvalifisert, hadde han heller ikke rett på den nye kontrakten. Vi mente at medlemmet i utgangspunktet ikke var ansatt som fagarbeider og hadde jobbet lenge nok både før og etter den nye kontrakten var inngått til at bedriften burde være i stand til å kartlegge hans kvalifikasjoner. Jobzone delte ikke vår oppfatning og sa opp vedkommende. I forhandlingene om hans oppsigelse kom det frem at vi ville hevde at oppsigelsen er usaklig og kreve å stå i stilling. Jobzone besluttet på bakgrunn av dette å trekke oppsigelsen.

JOBZONE BYGG OG ANLEGG (2)

Et medlem hadde ikke fått sykepenger i arbeidsgiverperioden fordi firmaet bevilte gyldigheten av sykemeldingen. De ba NAV ta stilling til saken. NAV kom frem til at det ikke var grunn til å tvile på legens vurdering. Jobzone utbetalte pengene.

DRAMMEN MASKIN UMLEIE AS.

På et allmøte i juli ble bedriftens vanskelige situasjon presentert og de ansatte ble bedt om å være med på en lønnsreduksjon på rundt 15 %. Lønna ble redusert i august for samtlige, tross at ikke alle aksepterte lønnsreduksjonen. Det ble ikke forhandlet/skrevet nye avtaler. Oversendt distriktskontoret for en avklaring av den formelle biten

GIAS INTERIØR OG MILJØ AS

Twist om lønn og feriepenge. Bedriften har meldt oppbud og vi har kontaktet bostyrer og fremmer krav på vegne av medlemmet på ca kr 26 000,-

MALERMESTER WIDAR LUND AS

Twist om oppsigelse av lærling. Oppsigelsen trukket etter forhandlingsmøte, men partene ble enige om å avslutte arbeidsforholdet. Bedriften betaler lønn ut året, eller til lærlingen er omplassert. Vi har funnet en bedrift som sier seg villig til å overta arbeidsforholdet. Saken må avsluttes i samarbeid med opplæringskontoret.

HS MALERENTREPRENØR & REHAB AS

Det er åpnet konkurs i dette selskapet på bakgrunn av lønnskrav fra et latvisk medlem av foreningen. Konkurselskapet er det tidligere JFP Bygg AS under nytt navn.

FNB DRIFT NUF

Det er sendt lønnskrav mot selskapet på vegne av 6 litauiske medlemmer av foreningen, som har arbeidet for dette selskapet blant annet i Kværner-byen. Kravet er sendt «moderselskapet» i London, Evertsen Invest Limited. Innehaver: Frank Evertsen, Beitostølen.

FN-BYGG AS

I samme slengen er det sendt krav til et annet selskap i regi av Frank Evertsen: FN-Bygg AS. Kravet gjelder feriepenge for fire litauiske medlemmer.

OSLO TRADE CENTER NUF

LO har tatt ut stevning mot selskapet på vegne av tre latviske medlemmer av det latviske bygningsforbundet LCA. De tre har lønnskrav mot selskapet. Oslo Trade Center ble på det tidspunktet kravet oppsto drevet av en iransk psykiater ved navn Zharok Ezazi. Ezazi har ifølge seg selv ikke lenger noe med selskapet å gjøre.

Tor Mostue

Stygt syn i Groruddalen

Dette var på byggeplassen Øvre Haugen. Dette var de første blokkene som ble bygd på Furuset på 70-tallet. Sjøl jobba jeg i et murerfirma som het Nils Hornbø AS. Byggherre var OBOS og hovedentreprenør var Fagbygg, et firma som i all hovedsak var eid av Bygningsarbeider-forbundet. Mange ansatte i firmaet omtalte firmaet som «fagbevegelsens eget firma» eller som «vårt eget firma». Klassebevisstheten, og viljen til stå opp mot firmaet, var deretter.

Da jobben gikk mot slutten var det en del i murerlaget som lurte på når det skulle være kranselag. Av byggeplassledelsen fikk vi beskjed om at vi kunne komme på «Fagbyggtreffet». Dette var et arrangement der firmaledelsen fortalte om firmaets planer framover, samt irettesatte ansatte. I tillegg til at det ble servert kaffe og kaker.

Murerlaget tok i mot tilbudet med heller laber entusiasme. Vi blei tvert i mot ganske forbanna. Her hadde vi jobba på plassen i 2 år! Og så blei vi tilbudt tørrprat akkompagnert av kaffe og kaker!! Planen blei lagt: Fillegubben skulle opp.

Den gangen brukte vi dybergheis (en mørtel- og steinheis som blei forbudt for mange år sida.) Heisen hadde et tårn som rakk en 3-4 meter over taket. Heisen var satt opp på en høyblokk og denne blokka stod på en markert høyde i terrenget. Ved arbeidsdagens slutt blei fillegubben heist opp i toppen av tårnet og sikringen fjerna fra motoren til heisen. Der hang han og dingla fra ei renneløkke rundt halsen. Dette var midt på vinteren og stupmørkt. Bortsett fra murerlaget la ingen merke til noen ting.

Vi kom som vanlig på jobben dagen etter kl. 7. Det var fremdeles stupmørkt. Da det lysna svingte det en politibil inn på byggeplassen. Deretter en ambulanse. Og så en brannbil! Pga. høyblokkas høyde, og plasseringen på høyden den stod på, var fillegubben synlig over mesteparten av Groruddalen. Noen hadde sikkert ringt politiet og fortalt at en bygningsarbeider hadde hengt seg på Øvre Haugen!

Vi fikk fortalt mannskapene i utrykningsbilene at gubben ikke var noen ordentlig gubbe, men bare ei dokke. De så ikke blide ut, men forsvant kort tid etter fra plassen. Litt seinere kom det ei drosje. I drosja satt Fagbyggs klubbformann. Han hadde vært hjemme i et par uker pga. alvorlige ryggplager. Han var tilkalt av byggeplassledelsen. Nå kom han tvekroket ut av drosja. Med et forpint uttrykk i ansiktet ba han om et møte med murerlaget i brakka.

Møtet blei avholdt. Han lovt at laget skulle få en ordentlig fest førstkommende fredag. Men betingelsen var at fillegubben skulle ned. Etter litt diskusjon oss i mellom, gikk vi med på det.

Fredagen kom. Vi hørte ingenting fra byggeplassledelsen. Basen gikk inn til ledelsen og spurte assen det blei med festen? Han fikk til svar: «Dere gadd jo ikke å komme på Fagbyggtreffet.» Da bestemte vi oss for å gå fra plassen. På den nærmeste restauranten lagde vi fest for egen regning. En ting er sikkert: Den blei sikkert mye hyggeligere enn Fagbyggtreffet!

